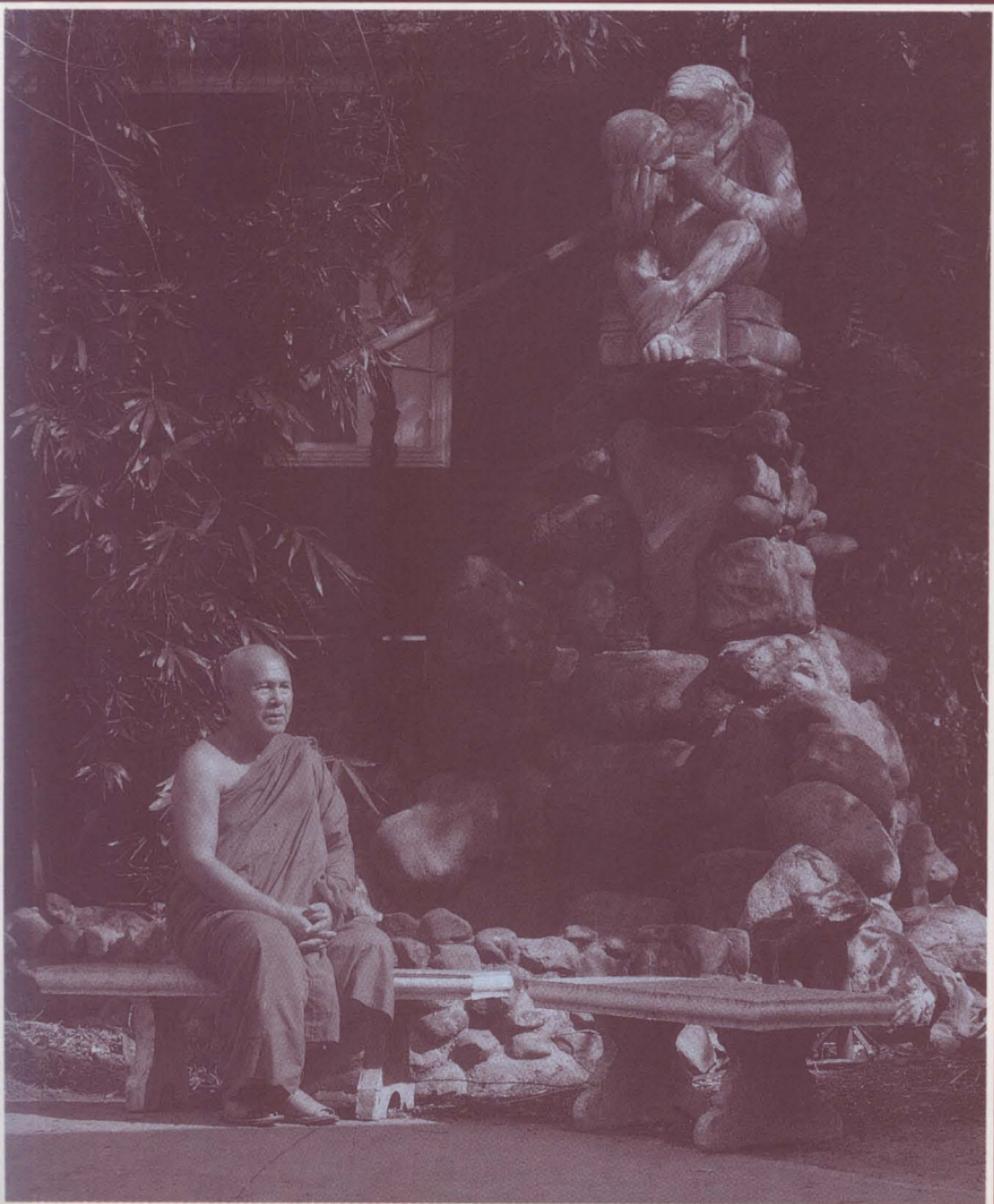

ชาวพุทธ ควรเชื่ออย่างไร

**ชาวพุทธ
ควรเชื่ออย่างไร**

ปัญญาบัณฑิต

ชาวพุทธ ควรเชื่ออย่างไร

ปัญญาันท์ภิกขุ

จัดพิมพ์โดย

กองทุนปัญญาันท์ธรรม
ศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา
วัดชลประทานรังสฤษฎ์

ท่านผู้ใดเห็นคุณค่าของหนังสือนี้
ประสงค์จะช่วยเผยแพร่เป็นธรรมทาน
ติดต่อโดยตรงได้ที่

ศูนย์สืบอายุพระพุทธศาสนา
วัดชลประทานรังสฤษฎ์
อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๑๒๐
โทร. ๕๘๕-๑๘๕๕, ๕๘๕-๓๐๗๕

อาสาสมัครจัดทำต้นฉบับคอมพิวเตอร์ :
ดร.ธนาธิง เสือวรรณศรี และคณะ

(ฉบับปรับปรุง)

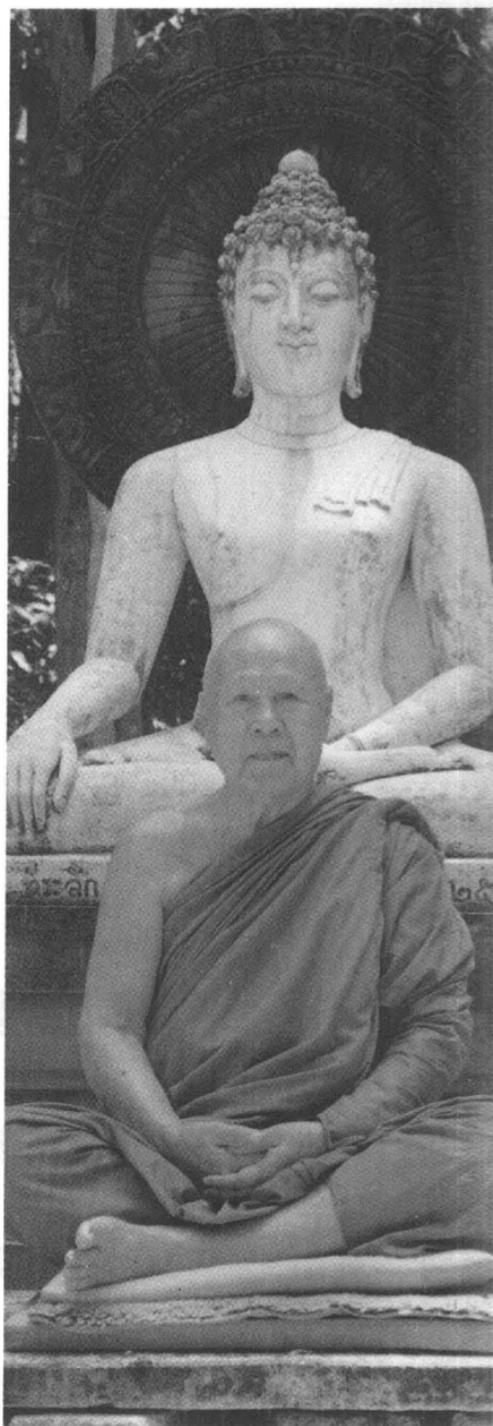
พิมพ์ครั้งที่ ๑ : มีนาคม ๒๕๔๓

จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

แม่พิมพ์ โดย สุนทรพิพัฒน์ โทร. ๘๐๓-๒๒๔๙

พิมพ์ที่ : บริษัท เอส.อาร์.พรินต์ติ้ง จำกัด

โทร. ๕๘๓-๙๐๐๑, ๕๘๕-๒๒๔๑

ชาวพุทธ ควรเชื่ออย่างไร

ปัญญานันทภิกขุ

ท่านพุทธบริษัททั้งหลาย

วันนี้ ข้าพเจ้าได้มาปรากฏตัวแก่ท่านทั้งหลาย ก็เพราะว่าข้าพเจ้าได้เดินทางไปภาคใต้ คือจังหวัดปัตตานี เพื่อแสดงปาฐกถา รวบรวมทุนสร้างตึกภิกขุอาพาธที่จังหวัดนั้น เมื่อเดินทางกลับมาก็พบกับคุณปู่ คุณย่า บอกว่าท่านลงมานี้ก็ดีแล้ว มีโอกาสว่างช่วยแสดงปาฐกถา สักหน่อย ข้าพเจ้าบอกว่าไม่ขัดข้อง เพราะการแสดงปาฐกถานั้นเป็นงานเป็นชีวิตของข้าพเจ้า ไปที่ไหนถ้าเสียงไม่แห้งแล้ว ก็ยินดีที่จะพูดสู้กันฟังเสมอ และในการมาพูดที่หอประชุมโรงพยาบาลสงฆ์วันนี้ รู้สึกว่าท่านทั้งหลายได้มาประชุมกันอย่างคับคั่งเต็มสถานที่ ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกมีความปลื้มใจ ในความเป็นผู้ใคร่ต่อธรรมะของพี่น้องทั้งหลายอย่างเหลือเกิน

เรื่องที่จะนำมาพูดกันในวันนี้ ความจริงข้าพเจ้าปาฐกถาที่ไหนก็ไม่อยากจะตั้งชื่อ เพราะว่าชื่อเรื่องนั้นไม่สำคัญ พูดเรื่องเกี่ยวกับหลักธรรมให้ฟังแล้วก็ป็นใช้ได้

แต่ว่าคุณปู่ ผู้ตั้งองค์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนา เคียว
เข็ญจะเอาชื่อเรื่องให้ได้ ข้าพเจ้าเลยบอกว่าจะพูดเรื่อง
“ชาวพุทธควรเชื่ออย่างไร” แต่ก่อนที่จะพูด อยากจะเล่า
อะไรๆ ให้ฟังนิดหน่อย

[ตะบองเพชร]

เมื่อเดือนก่อน ข้าพเจ้าเดินทางไปจังหวัดสุราษฎร์
แสดงปาฐกถาในงานศพของท่านพระครูผู้มีอายุสูงผู้หนึ่ง
เสร็จจากนั้นแล้วก็เดินทางไปอำเภอทุ่งสง เพื่อไปร่วมงาน
ผูกพัทธสีมาซึ่งเป็นงานใหญ่เกือบทุกแห่ง ประชาชนได้มา
ในงานเป็นจำนวนมาก ในวัดที่ข้าพเจ้าไปนี้ก็เช่นเดียวกัน
มีคนมาประชุมกันในงานอย่างล้นหลาม เขาให้ข้าพเจ้า
แสดงปาฐกถาในเวลากลางคืน ข้าพเจ้าก็พูดให้เขาฟังตาม
สมควรแก่เวลา ในคืนที่จะถึงวันผูกพัทธสีมา

ในคืนนั้น ข้าพเจ้าเข้าไปดูในโบสถ์ซึ่งสร้างใหม่
เพื่อดูว่าเขาเตรียมอะไรกันบ้าง เมื่อเข้าไปก็เห็นวัตถุชนิด
หนึ่ง คือ ไบतालโตนดนี่เอง เขาเอามารวมกันไว้เป็นมัด
ใหญ่ แล้วที่ไบतालนั้นมีอักษรเขียนเป็นภาษาขอม (อักษร
เขมร) ข้าพเจ้าชักมาใบหนึ่งแล้วก็อ่านใจความที่เขาเขียน
ถ้าแปลเป็นไทยก็ว่า “เทวดาก็ดี ยักษ์ก็ดี ปีศาจก็ดี ถ้า
ได้มาเห็นไบतालนี้แล้ว ขอให้หนีไปเสีย” ข้าพเจ้าเลยถาม
ว่านี่มันอะไรกัน พระที่อยู่ในโบสถ์ก็บอกว่า นี่เขาเรียกว่า
ตะบองเพชร “ตะบองเพชรอะไร? มันไบतालแท้ๆ” เขา
บอกว่านั้นแหละสมมติชื่อว่าเป็นตะบองเพชร “เอามาใช้
ทำอะไร?” “เอามาไว้แจกชาวบ้านในวันที่ผูกพัทธสีมา

คือวันที่หินอันเป็นเครื่องหมายพัทธสีมาได้ลงหลุมแล้ว ก็เอาใบตะบองเพชรนี้แจกชาวบ้านกัน” ข้าพเจ้าถามว่า “ชาวบ้านเอาไปทำอะไร?” “เอาไปปักไว้ในนาแล้วหนูไม่กินข้าว ถ้าเอาไปปักไว้ที่บ้านแล้วก็ไม่มีภัยอันตรายเกิดขึ้น” ข้าพเจ้าถามว่า “มันจริงอย่างเขาว่าหรือ?” พวกพระที่นั่งอยู่ในโบสถ์ก็บอกว่า “เขาทำกันมาแต่โบราณนานมาแล้ว มีเฉพาะที่เมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดอื่นในภาคใต้ไม่มี” “ทำไมจึงมีเฉพาะที่เมืองนี้?” “เพราะว่าเมืองนครนี้เขาเคยมีการกระทำพิธีตรุษสารทในเวลาจะสิ้นปี ทำพิธีสวดมนต์ในวิหารหลวงบริเวณพระบรมธาตุ และมีการแจกใบตาลที่เรียกว่าตะบองเพชรให้แก่กันทุกคน เพื่อเอาไปป้องกันเสนียดจัญไร”

ข้าพเจ้านึกในใจว่า “เออ..ควรจะเลิกกันเสียทีเถอะเจ้าใบตาลน้อยนี่นะ” จึงพูดกับพระว่า “พรุ่งนี้จะไม่ให้แจก” พระบอกว่า “เฮ้อ..ถ้าไม่ให้แจกมันต้องพูดกับท่านประธาน” ถามว่า ใครมาเป็นประธานพรุ่งนี้ พระบอกว่า ท่านเจ้าคุณธรรมนาถจะมาเป็นประธาน “เฮ้อ! ไม่เป็นไรผมพูดเอง” พอท่านเจ้าคุณมาถึงข้าพเจ้าเข้าไปกราบท่าน แล้วก็พูดเรื่องอื่นกันก่อน หลังที่สุดก็วกมาพูดเรื่องนี้ว่า “อ้ายใบตะบองเพชรนี้ถ้าไม่แจกจะได้ไหมครับ?” “อือ! มันของเก่าเขาทำกันมานานแล้ว เวลาผูกพัทธสีมาที่ไรแล้วเสื่อขาดทุกที” ถามว่าทำไมขาด “แย่งกัน..เพราะใบตาลมันน้อย คนมันตั้งหลายพัน มีใบตาลสักสองสามร้อยใบ แจกไม่ทั่ว คราวนี้คนก็คงแย่งกันอีก พระก็ต้องหลบขี้ฝุ่นหลบคนให้ยุ่ง จีวรพระก็พลอยขาดไปด้วยเหมือนกัน”

ข้าพเจ้าบอกว่า“เอาเถอะ..ได้ทำไม่ต้องเป็นทุกข์ พรุ่งนี้
ผมจะจัดการเอง ไม่ต้องแจก” ท่านว่า “เออ..ลองดูก็ได้
แต่ว่าเขาทำกันมานานแล้วนะ ทำอะไรไปขัดคอคนมันซัก
จะลำบาก” ข้าพเจ้าบอกว่า“เรื่องนั้นผมรับรอง ผมจะจัด
การให้เรียบร้อย” พอวันรุ่งขึ้นฉันเพลเสร็จแล้วก็มีการ
แสดงปาฐกถา เขาให้ข้าพเจ้าแสดงอีกครั้งหนึ่ง

ในการแสดงปาฐกถาตอนนี้ ข้าพเจ้าพูดให้เขาเข้าใจว่า งานผูกพัทธสีมา นั้นเป็นมาอย่างไร คนที่มาในงาน
ผูกพัทธสีมาที่เรียกว่าจะได้บุญได้กุศลนั้นอยู่ที่ตรงไหน
พูดกันยาวให้คนฟังเข้าใจเรื่อง เมื่อเข้าใจเรื่องเสร็จแล้ว
ก็นัดหมายว่า ในการผูกพัทธสีมา นั้นควรจะทำอย่างไร ไม่
ใช่ว่าพอลูกนิมิตลงหลุมแล้ว ต่างคนต่างแย่งกันไปเอาดิน
กลบลงในหลุม จนกระทั่งว่าชี้ฝุ่นกลบวัดไปเลย แล้วบาง
ทีโดนกันหัวร้างข้างแตก ทำกันมาอย่างนั้นหลายสิบปีแล้ว
ยังไม่มีใครแก้ ข้าพเจ้าพูดให้ฟังหมด แล้วมีอะไรเป็นโทษ
ก็บอกกันไป ผลที่สุดก็วกกลับมาหาเจ้าตะบองเพชร บอก
ว่า “วันนี้ะ พี่น้องมาผูกพัทธสีมาครั้งนี้ไม่มีตะบองเพชร
แจก เพราะว่าตะบองเพชรที่เอามาไว้ในโบสถ์นั้น ท่าน
ปัญญานันทะเอาไปเผาเสียแล้วเมื่อตอนเช้า ทำไมจึงได้
เอาไปเผาเสีย เพราะว่าของเหล่านี้ทำให้พี่น้องหลงม
งายเข้าใจผิดว่าจะช่วยตัวได้ ไบศาลน้อยๆ มันจะช่วย
อะไรเรา ถ้าเราเอาไบศาลไปผูกไว้กับคอกควาย พวกโจร
ก็ยังลักควายอยู่นั่นเอง” พูดให้เขาเข้าใจเรื่อง

พูดเสร็จแล้วก็บอกว่าไม่มีแจก นัดหมายกันเสร็จ
พอถึงเวลาผูกพัทธสีมา คนนั่งเรียบร้อยหมดทั้งวัด ไม่มี

การเกะกะ ไม่ลุกขึ้นไปไหน พอลูกนิมิตลงหลุมก็บอกให้
สาธุพร้อมกัน เขาก็สาธุ เมื่อลูกนิมิตลงหลุมแล้วเขาก็ไม่
แทรกไม่เบียดกัน ปีก่อนฝังที่วัดชัยชุมพลที่ทุ่งสง เจ้าคุณ
พระเถระผู้ใหญ่ไปหลายองค์ คนแย่งกันถอดรั้วกันไถรอบ
โบสถ์หมดเลย เขานึกว่ารั้วไถนั้นศักดิ์สิทธิ์ ปีนี้ไม่ต้องแย่ง
กัน เพราะพูดให้เขาเข้าใจเรื่อง คนก็ทำกันอย่างถูกต้อง
เรียบร้อย พอทำเสร็จแล้วใครๆ ก็บอกว่า “เออ..ทำอย่าง
นี้ดี ไม่ยุ่ง สบายใจดี ปีหน้าถ้าหากฝังลูกนิมิตวัดไหน
ขอนิมนต์ท่านมาพูดอีกเถอะ ทำเสียสักสองสามวัดมันคง
จะเรียบร้อยกันไป”

เรื่องมันเป็นอย่างนี้ ที่นำมาเล่าให้ท่านฟังนี้ไม่ใช่
เรื่องอะไร ไม่ใช่จะอวดว่าท่านปัญญาอันทะนึ่งไปทำอะไร
หามิได้ แต่เพื่อแสดงให้เห็นว่าสิ่งใดที่คนเคยกระทำกัน
มา ถ้าหากว่าเราเห็นว่าเป็นเรื่องไม่เป็นสาระ เป็นความ
หลงไหลเข้าใจผิด เป็นเรื่องที่ควรจะแก้ไขภายในวงการ
พระพุทธศาสนาแล้ว ขอให้พวกเรากล้าเถอะ ไม่มีความ
เสียหายดอก ข้าพเจ้าแก้ไปแล้วไม่เห็นมีใครตำ ไม่เห็นใคร
ว่า ชาวบ้านทุกคนก็บอกว่า “เออดี..ไม่ต้องยุ่งกัน” แล้ว
เขาก็เข้าใจเรื่อง ไม่ต้องยุ่งกับเจ้าโบตาลน้อยๆ กันอีกต่อ
ไป อย่างนี้นับว่าเป็นการกระทำที่ได้ประโยชน์อยู่ จึงเอา
มาเล่าให้พวกเราทั้งหลายฟังเพื่อเป็นตัวอย่าง

สิ่งที่กระทำกันมานั้น เราจะเชื่อว่าถูกต้องดีเสมอไป
ไม่ได้ แต่เราจะต้องเอาหลักความจริงเข้าจับ เอาเหตุผล
เข้าจับว่าสิ่งนั้นมันเหมาะมันควร และเป็นประโยชน์แก่
ชีวิตจิตใจของประชาชนหรือไม่ ถ้าเห็นไม่เป็นประโยชน์

เราก็จัดการแก้ไขต่อไป นี่เป็นเรื่องหนึ่งเอามาเล่าให้ฟัง
พอเพลินๆ ใจกันก่อน

[หักคอพร:]

เมื่อเดือนก่อนโน้น ข้าพเจ้าเดินทางไปแสดง
ปาฐกถาที่เมืองสุโขทัยเป็นเวลา ๑๕ วัน เมืองสุโขทัยนี้
ใครๆ ก็อยากไปเพราะว่าเป็นเมืองเก่าแก่โบราณ เป็นนคร
หลวงของประเทศไทยที่เราควรจะมีใจ ว่าเมืองไทยเรา
นี้เคยรุ่งโรจน์มาในสมัยหนึ่ง ปู่ย่าตายายของเราเคยสร้าง
สิ่งที่ดีที่งาม และทำกิจซึ่งเป็นการก้าวหน้าแก่ชาติบ้าน
เมืองมามากในสมัยนั้น จึงอยากจะไปดู ข้าพเจ้าเองก็มี
ความภูมิใจ ในการที่จะได้ไปเหยียบพื้นแผ่นดินสุโขทัยของ
พ่อขุนรามคำแหง แต่ว่ามุ่งไปเทศน์สอนคนมากกว่า มี
เวลาว่างเขาก็พาไปเที่ยวที่เมืองเก่า

เมื่อได้ไปชมเมืองเก่า ท่านเจ้าคุณพุทธทาสไปด้วย
ท่านไปในฐานะเป็นผู้ศึกษาโบราณคดี ท่านไปดูนานกว่า
ข้าพเจ้า ข้าพเจ้าดูไม่นานหรอก เพียงแต่ดูๆ เท่านั้น เมื่อ
ดูแล้วก็ทำให้เกิดความรู้สึกบางประการ ดีใจก็มีเกิดขึ้นใน
ใจ เสียใจก็มีเกิดขึ้นในใจเหมือนกัน ที่ดีใจนะเพราะอะไร
ดีใจเพราะว่าเราคนไทยชั้นนี้เป็นลูกหลานของคนสมัย
๗๐๐ ปีมาแล้ว คนไทยสมัย ๗๐๐ ปีมาแล้วนี้ ท่านรักความ
ก้าวหน้า เป็นคนซื่อสัตย์สุจริตเสียสละประโยชน์สุขส่วน
ตัวเพื่อประโยชน์สุขส่วนรวม ช่วยกันสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ
อันเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติให้เกิดขึ้น และมีส่วน
เหลือปรากฏอยู่จนกระทั่งทุกวันนี้

ข้าพเจ้าเดินเหยียบพื้นแผ่นดินในบริเวณเมืองเก่าด้วยความภาคภูมิใจ แต่ว่าพร้อมๆ กับความภูมิใจนั้น ข้าพเจ้าก็รู้สึกสลดใจ รู้สึกสลดใจเพราะเห็นเจดีย์สถานต่างๆ อันคนสมัยก่อนได้สร้างไว้ นั้น อยู่ในสภาพที่ชำรุดทรุดโทรม ไม่ใช่ทรุดโทรมตามกาลเวลา แต่เป็นความชำรุดทรุดโทรมเพราะคนไปแะไปขุดไปค้นทำให้สิ่งเหล่านั้นสูญพังเสียหายลงไป ทำให้เกิดความเศร้าใจ แล้วคิดต่อไปว่าใครหนอที่ชอบมาขุดค้นในองค์พระเจดีย์เหล่านี้ เจดีย์บางองค์ วัตถุประสงค์ไปดูแล้วน่าภูมิใจ เช่นวัดพระเชตุพนอยู่นอกเมืองสุโขทัยไปหน่อย นอกกำแพงเมือง เป็นวัดที่สร้างใหญ่โตมาก วิหารวัดพระเชตุพนนี้ทำด้วยหินทั้งนั้น เพียงแต่ประตูเท่านั้น เราก็มองเห็นว่าหินที่เขายกมาทำประตุนั้นมันสูงใหญ่ ข้าพเจ้าไปยืนเคียงเข้าสูงกว่าศีรษะของข้าพเจ้าขึ้นไปอีกตั้งศอกกว่าๆ แล้วความใหญ่ของหินนั้นก็ว่า ๑ วา ท่านเจ้าคุณพุทธทาสเคยไปเที่ยวนครวัดมาแล้ว ท่านบอกว่านครวัดก็สู้ตรงนี้ได้ เพราะตรงนี้ใหญ่ยิ่งกว่า ยืนดูแล้วก็นึกว่า “แหม! พ่อขุนรามคำแหง บัญชาดาทวดของเราในสมัยก่อนนี้สำคัญ ไปยกหินมาจากภูเขา มาทำเป็นขั้มประตูได้ เอามาทำเป็นฝาผนังได้ เจาะหินให้เป็นรูอย่างนั้นอย่างนี้ก็ได้”

แล้วในวิหารนั้นมีพระพุทธรูปปางลีลา ซึ่งเราเรียกว่าพระกำแพงเขย่ง แต่ความจริงเป็นพระพุทธรูปปางลีลา คือเดิน พระพุทธเจ้าเป็นนักเดิน เป็นผู้ลุกขึ้น ไม่ใช่เป็นผู้ที่ชอบนั่งชอบนอน พระองค์เดินตลอดเวลา เพื่อไปประกาศธรรมะสั่งสอนคนให้ได้เกิดความเข้าใจ คนในสมัย

สุโขทัยเป็นนักเดินนัก ก้าวหน้า นักสร้าง ไม่ใช่การทำลาย
อย่างที่เห็นๆ กันอยู่ในสมัยนี้ เมื่อได้เห็นแล้วก็สบายใจ

แต่พอไปเห็นพระพุทธรูปถูกเจาะพุงเสีย ถูกตัด
หัวเสีย ถูกเจาะขาเสีย จึงทำให้สลัดใจ แล้วก็นึกว่าใคร
หนอมาเจาะสิ่งเหล่านี้ คนที่มาเจาะมาทำลายเจดีย์มา
ทำลายพระพุทธรูปนั้นก็ไม่ใช่ใคร ล้วนแต่เป็นคนไทยทั้ง
นั้น แล้วก็เรียกตัวเองว่าเป็นชาวพุทธ แต่ชาวพุทธทำไม
ไปเจาะไปขุดพระเจดีย์ คนเหล่านี้เขาเป็นนักแสวงหา
พระ แต่ว่าเขาไม่ได้มีพระไว้ในใจ มัวแต่ไปแสวงหาพระ
ในด้านวัตถุ เจาะกันเป็นงานใหญ่ แล้วก็ได้พระซึ่งเขาทำ
ไว้ในสมัยนั้น เราเรียกกันว่าพระเครื่อง เพราะว่าเป็นพระ
องค์เล็กๆ

ความจริงพระองค์เล็กๆที่อยู่ตามเจดีย์นี่นะ เขาไม่
ได้มุ่งจะทำให้เป็นเครื่องรางวิเศษศักดิ์สิทธิ์อะไร เขาทำ
ขึ้นเพื่อสำหรับแจกแก่คนที่ไปนมัสการพระ ใครไปไหว้
พระที่นั่นเขาก็แจกพระให้องค์หนึ่ง เพราะในสมัยนั้นไม่
มีหนังสือแจก การเขียนหนังสือยากกว่าการพิมพ์พระเป็น
ไหนๆ เพราะจะต้องเขียนลงในใบลาน กว่าจะทำได้แต่ละ
ผูกนี้มันลำบากเต็มที การแจกหนังสือธรรมะไม่สะดวก
ภิกษุในสมัยนั้นจึงทำการแจกพระพุทธรูป โดยคิดว่าด้วย
การให้เขามีพระพุทธรูปนี้แหละ จะเป็นทางหนึ่งให้เขาผูก
ใจไว้กับพระพุทธศาสนา จึงได้ทำพระแจกกันเป็นการใหญ่
เมื่อทำมากรๆ แจกไม่หมดจึงบรรจุในเจดีย์ จนมาถึงพวก
เราทั้งหลายในสมัยที่เล่นพระเครื่องกัน ถ้าหากว่าเป็นพระ
เก่ายุคสุโขทัยใครๆ ก็ต้องการ ความต้องการของพี่น้อง

ที่อยากจะได้พระพุทธรูปยุคสุโขทัยนี้แหละ เป็นตัวปัจจัย
ตัวต้นเหตุที่จะทำให้มีคนไปขุดพระ เพราะขุดแล้วเอาไป
ขายได้ ขายราคาดีเสียด้วย ถ้าเห็นว่าเป็นสมัยสุโขทัยก็
ราคาแพง เพราะฉะนั้นคนเหล่านั้นก็ลงทุนขุดเป็นการ
ใหญ่ เพื่อเอามาขายในที่ต่างๆ ที่คนรับซื้อกัน

ความจริงคนไปขุดพระก็เป็นโจร คนที่ซื้อพระก็
เรียกว่าสมรู้ร่วมกับพวกโจร ข้าพเจ้าเคยไปเทศน์ในคุก
ถามนักโทษบางคนว่า เขามาติดคุกเรื่องอะไร บอกว่ารับ
ซื้อของโจร ของโจรคือของเขาลักพามาขายแล้วก็ซื้อไว้
เจ้าหน้าที่จับได้ก็ติดคุก การลักขุดพระตามพระเจดีย์ย่อม
ผิดกฎหมาย เว้นไว้แต่กรมศิลปากรขุดตามระเบียบ นั่น
เขาทำไปตามเรื่อง ไม่ผิดกฎหมาย เพราะว่าถ้าไม่ขุด ขโมย
เอาหมด เลยขุดมาเก็บเสียดีกว่า ถ้าหากเอกชนไปขุดมา
ขายโดยไม่ได้ทำให้ถูกต้อง เราไปซื้อเข้าเราก็สมรู้กับพวก
นั้น พวกเราผู้ซื้อก็พลอยร่วมมือกับเขาด้วยเหมือนกัน แต่
ว่าไม่มีใจก็ไปฟ้องร้องเท่านั้นเอง คนซื้อพระทั้งหลายจึง
ไม่ติดคุกติดตะรางกัน ถ้าหากใครไปฟ้องร้องคดีนี้ขึ้น
แหม! ติดกันไปเป็นแถวไปเลยทีเดียว พระสงฆ์องค์เจ้า
เราก็อาจพลอยติดกับเขาไปด้วยนะ เพราะว่ารับซื้อกันไว้
คนละหลายๆ องค์ เรื่องมันเป็นอย่างนี้ การขุดเจาะพระ
เจดีย์ก็มีสาเหตุมูลฐานอยู่อย่างนี้

เมื่อเจดีย์ทั้งหลายใหญ่ๆ โด่ๆ ถูกทำลาย เพราะมี
คนต้องการเอาพระไปขาย พวกเราทั้งหลายก็ช่วยกันซื้อ
เป็นเหตุให้วัตถุต่างๆ ในทางศาสนาซึ่งมีราคา เพราะเป็น
โบราณวัตถุควรแก่การศึกษาที่จะหมดไป คนในยุคหลังๆ

ไม่มีโอกาสศึกษาความเป็นอยู่ของคนในยุคก่อน ไม่มีโอกาสรู้ถึงความก้าวหน้าความเจริญของงาน ในทางสร้างสมของคนที่เป็นบรรพบุรุษเพราะว่าสิ่งของถูกทำลายเสียหายหมดแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจ ในสมัยนี้ก็ยังมีคนแอบขุดกันอยู่เรื่อย ๆ เดียวนี้ที่จังหวัดอยุธยาณะ กรมศิลปากรขุดไปเจดีย์หนึ่งแล้ว ยังมีพวกแอบขุดอีกวัดหนึ่ง แล้วก็เอามาขายกันในกรุงเทพฯ พวกเราใครที่อยากจะมี ก็ซื้อกันไปเรื่อย ๆ เพราะนี่ถือว่าเป็นของคลังของศักดิ์สิทธิ์

คนที่ไปขุดพระนั้นเขาต้องการได้พระ แต่เขาไม่มีพระในใจ เพราะถ้ามีพระในใจก็ต้องเคารพองค์พระเจดีย์ ต้องเคารพองค์พระพุทธรูป ต้องเคารพต่อเจดีย์สถานซึ่งคนสร้างอุทิศต่อองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่กล้าลงมือขุดทีเดียว ต้องนั่งลงกราบ นั่งนึกถึงพระพุทธรเจ้า บูชาความงามความดีของพระพุทธรเจ้า แต่ว่าคนเหล่านั้นมีแต่พระข้างนอก ไม่ได้มีพระข้างใน จึงได้ไปเที่ยวเจาะขุดทำลายที่ต่างๆ จนเสียหายไปหมด

เดี๋ยวนี้ขนาดหนักกว่านั้น ไม่ใช่เจาะแต่องค์เจดีย์พระพุทธรูปสวย ๆ งาม ๆ ก็หักคอเอามาเลยทีเดียว เมืองเชียงใหม่พระถูกหักคอมาขายเสียหลายองค์ ข้าพเจ้าไปเมืองสุโขทัย ไปวัดไหนถ้าพบพระสุโขทัยงาม ๆ ก็กระซิบบอกท่านสมภารว่า ระวังหน่อยนะครับ เดียวนักเลงมาหักคอเอาไปขายฝรั่งเสียอีก ท่านสมภารถามว่า ถึงขนาดนั้นเชียวหรือ ข้าพเจ้าตอบว่า “เหลือขนาดไปเสียแล้ว สมัยนี้เขาหักคอพระไปขายกันแล้ว เป็นอย่างนี้มากมาย ก่ายกอง”

ทำไมจึงเกิดเรื่องอย่างนี้? มูลฐานสำคัญอยู่ที่ ความหลงผิด คือพี่น้องชาวพุทธเราทุกๆ ไปยังไม่มีความ เชื่อตรงตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ยังไม่มีความ เชื่อถูกต้องตามแนวที่พระพุทธเจ้าต้องการให้เราเชื่อ แต่เรา มีความเชื่อออกนอกกลุ่มนอกทางกันไปหมด

[เสือร้องไห้]

ที่สุโขทัยนั้น มีเรือนจำอยู่สองแห่ง เรือนจำประจำ สุโขทัยและเรือนจำที่สวรรคโลก เพราะมีศาล ในขณะที่ ข้าพเจ้าไปเทศน์ที่เรือนจำสวรรคโลกนั้น ได้พบนักโทษ หนุ่มสองคน หน้าเอ็นดู รูปร่างหน้าตาดี ไม่น่าจะเป็นอาช- ญากรเลย แต่เขาบอกว่ามีเสือสองตัวอยู่ในเรือนจำนั้น ด้วย ชื่อเสือเสริมกับเสือมี ข้าพเจ้าก็บอกท่านผู้ว่าการ ขอให้จัดคนที่ เป็นเสือมานั่งข้างหน้า ข้าพเจ้าจะดูลักษณะ ทำทางเขาว่าเป็นคนอย่างไร เขาจัดให้นั่งข้างหน้า เจ้าเด็ก ทั้งสองคนนี้เรียบริ่อยเหลือเกิน นั่งฟังปาฐกถาเรียบริ่อย กว่าชาวบ้านนอกคุกไปเสียอีกด้วยซ้ำไป นั่งประนมมือแต่ ตลอดเวลา ข้าพเจ้าพูดอยู่ตั้งชั่วโมงกว่า เขานั่งสงบ ไม่ได้แสดงอาการอะไรแม้แต่น้อย

ทีนี้เมื่อนั่งฟังไปๆ เสือเกิดร้องไห้ขึ้นมาเสียแล้ว ข้าพเจ้าถามเขาว่าร้องไห้ทำไม เขาบอกว่าเสียใจ เพราะ มีความชั่วอยู่มาก ข้าพเจ้าเลยถามต่อไปว่าเจ้าเด็กหนุ่ม สองคนนี้ตกไปสู่อบายเพราะอะไร และได้ความว่า :-

มีภิกษุองค์หนึ่ง ไม่ใช่คนไทย เป็นพระเขมร ไป อยู่ที่วัดไชยชุมพลที่สุโขทัย ต่อมาก็ออกจากวัดนั้น แล้ว

ไปตั้งตนเป็นพระอาจารย์ได้นิดๆ หน่อยๆ ต่อมาก็สึกออกไปตั้งตนเป็นอาจารย์ชาวบ้าน หากินทางสักหั่วคน คือว่าใครก้มให้สักหั่วแล้วสักมันเรื่อยไป สักหั่วให้อ่าน้ำมันทาหั่วให้ แล้วก็ได้รางวัลนิดๆ หน่อยๆ เด็กหนุ่มเด็กน้อยทั้งหลายก็มีความพอใจ นึกว่าเรามีอาจารย์วิเศษแล้ว ถ้าให้อาจารย์สักหั่วแล้วตีไม้แตกยิงไม่เข้า ฟันไม่ตายละ จะได้เป็นคนวิเศษต่อไป คนก็สมัครเป็นลูกศิษย์มากมาย

เจ้าเสือเสริมกับเสือมีก็ไปขอเป็นลูกศิษย์อาจารย์นี้ด้วย แล้วก็ทดลองให้อาจารย์สักกระหม่อม สักเสร็จแล้วลองฟันกันดู ความจริงมีดเล่มนั้นมันไม่คม อาจารย์เขามัดที่อ้อๆ มาฟันกัน พอฟันเสร็จแล้วก็ก้มหลังให้เพื่อนฟัน ฟันเบาๆ มันก็ไม่เข้า เพราะมีดมันที่อ้อ ถ้าถูกที่ไม่ที่อ้อเข้าก็ไปโรงพยาบาลกันแหละ

วันก่อนนี้เขาบอกว่าห้ามไปโรงพยาบาลสองรายเรื่องอะไรล่ะ? ลองของดีกัน ลองว่ามันจะอยู่หรือไม่อยู่ มีดมันคมไปหน่อย เลยต้องไปหาหมอให้ช่วยเย็บให้

เจ้าเด็กหนุ่มเหล่านั้นฟันกันดูแล้วมันไม่เข้า เมื่อมันไม่เข้าก็เกิดฮึกเหิมในใจว่าเรามันเก่งแล้ว อาจารย์ก็เก่งแล้ว พอมีพวกมาก ไม่ทำมาหากิน ยกพวกไปเที่ยวปล้นชาวบ้านแถวอำเภอสุวรรณคโลก เตือดร้อนไปตามๆ กัน เพราะว่ามีโจรก็กใหญ่ ผู้ว่าราชการจังหวัดก็เดือดขาดอยู่เหมือนกัน ผู้ว่าราชการคนนี้เวลาออกปราบโจร เอาพระไปด้วย พระที่พูดได้นะ ไม่ใช่พระที่แขวนคออย่างเดียว คือเอาพระไปเทศน์ก่อน เรียกชาวบ้านมาประชุมเมื่อประชุมแล้ว พระพูดให้ฟัง ชาวบ้านก็เข้าใจเหตุผล

เวลากลางคืนชาวบ้านแอบมาหาผู้ว่าราชการ บอกให้รู้ว่าโจรมันอยู่ตรงนั้น เพื่อยกกองไปล้อม ผลที่สุดยิงพวกโจรตายเกือบหมด เหลือสองคนเท่านั้นที่หนีรอดออกไปได้ แล้วเขาเตรียมจะหนีไปเมืองเถินจังหวัดลำปาง แต่ว่าจนมุม เพราะขณะหนีนั้นเขาลงไปอาบน้ำ ตำรวจมาเจอเข้าจับตัวมาได้ทั้งคู่ เอามาไว้ในเรือนจำ ข้าพเจ้าจึงไปพบเข้า

เจ้าเสริมเจ้ามีสองคนนี้ได้กลายเป็นอาชญากรไปเพราะอะไร? เพราะพบอาจารย์ผิดๆ ไม่ใช่อาจารย์พระพุทธศาสนา แต่เป็นอาจารย์ทางไสยศาสตร์ หากินทางสักห้วคน เลยอาจารย์ชวนไปทางเขว อาจารย์ของขลังเป็นต้นเหตุของอาชญากรรม

[ภิกษุมีส่วนช่วยให้เกิดอาชญากร]

เมื่อวานขึ้นนี้ข้าพเจ้าเดินอยู่ที่วัดมหาธาตุ เจ้าหนุ่มสามคนเข้ามาหาถามว่า “หลวงพ่อดีครับ ท่านเจ้าคุณองค์นั้นอยู่ไหน” เขาบอกชื่อพระเถระนั้น ข้าพเจ้าว่าอยู่ที่นั่น “ผมไปแล้วไม่เจอ” พวกคุณต้องการอะไร “ผมจะมาเข้าพระ เขาประกาศว่ามีที่นี่”

ไปหาพระแต่ว่าทำทางยีนวางโตเหลือเกิน แม้ไปยืนอยู่ต่อหน้าพระแล้วก็ไม่เห็นว่าจะแสดงอาการนอบน้อมเท่าใด เขาไปหาพระแต่ไม่รู้ว่าพระอยู่ตรงไหน นี่แหละมันยุ่งอยู่ตรงไม่รู้ไม่เข้าใจ เมื่อไม่รู้ไม่เข้าใจก็ไปเที่ยวหาพระข้างนอก ไม่สนใจที่จะหาพระข้างใน ไม่สนใจที่จะเดินทางตามพระ แต่เข้าใจว่าพระจะช่วยตัวได้แม้ตัวกระทำความชั่ว เลยไปเที่ยวหาอาจารย์หลอกลวงเหล่านี้

ในเมืองใหญ่ๆ เช่นกรุงเทพฯ อาจารย์ขลังๆ มีมากมายหลายวัดหลายวา แล้วบางที่มีการส่งเสริมกันเป็นการใหญ่ให้คนกลายเป็นนักเลงไป เป็นความจริงที่ข้าพเจ้าเคยสังเกต เมืองไหนมีอาจารย์มากก็มีเสียมาก

ผู้ร้ายทำไมจึงมาก? เพราะอาจารย์ไม่ได้สอนธรรมะให้ลูกศิษย์ฟัง ลูกศิษย์มาขอตะกรุด “เออ..มึงเอาไปเถอะ ตะกรุดนี้ป้องกันได้ร้อยแปดทีเดียว” ลูกศิษย์มาขอพระเครื่อง “เออ..มึงเอาไปเถอะ พระเครื่ององค์นี้ศักดิ์สิทธิ์นัก ป้องกันร้อยแปด” ไม่รู้ว่าป้องกันอะไร ลูกศิษย์ไม่เข้าใจ นึกว่า “กูได้ของดีเหล่านี้แล้ว ปล้นใครฆ่าใครไม่เป็นไรละ อาจารย์คุ้มครองรักษา” เลยกลายเป็นเสือไปเสียหมด ลองไปถามดูเถอะ ในคุกบางขวางคุกหลุโทษนั้น คนที่เข้าคุกเพราะความหลงผิดอย่างนี้มีอยู่มีใช้น้อยทีเดียว ข้าพเจ้าอยากจะทำความเข้าใจกับพี่น้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกเราที่เป็นนักบวช

[ฝากนักบวช]

ในสมัยนี้ ก็ถึงเวลาแล้วที่นักบวชทั้งหลาย จะต้องช่วยกันประกาศหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ให้คนทั้งหลายได้รู้ได้เข้าใจ เพราะสมัยนี้โลกกำลังอยู่ในภาวะของการแข่งขันระหว่างสิ่งที่เป็นวัตถุกับสิ่งที่เป็นนามธรรม ในด้านวัตถุนั้นเราจะเห็นว่างอกงามเจริญขึ้นทุกวัน แต่ในด้านที่เป็นนามธรรมจริงๆ นั้น มีความเจริญก้าวหน้าน้อย ถ้าความเจริญในด้านวัตถุไปไกล แต่ในด้านจิตใจหรือนามธรรมไปไม่ทันกัน ไม่สมดุลย์กัน ความเป็นอยู่ของ

สังคมก็จะเต็มไปด้วยความยุ่งยาก มีความทุกข์มีความเดือดร้อนนานัปการ ดังที่เราทั้งหลายได้เห็นกันอยู่ในสมัยนี้ เพราะความเข้าใจผิดหลายประการที่อยู่ในจิตใจของชาวพุทธ จึงเป็นหน้าที่ของนักบวชจะต้องพยายามพูดความจริงให้ชาวบ้านฟัง ทำความเข้าใจถูกต้องให้เขาทีละเล็กละน้อย สิ่งใดที่เป็นความจริงก็เอาออกแสดงกัน สิ่งใดที่เป็นความเท็จของเทียมเราอย่าเผยแพร่ส่งเสริม

ถ้าเราช่วยกันโดยวิธีอย่างนี้ พี่น้องชาวพุทธก็จะเริ่มเข้าใจความจริงขึ้นทีละน้อยๆ แล้วทีหลังการประพฤติปฏิบัติก็จะก้าวหน้าไปในทางที่ถูกที่ชอบ จึงอยากจะขอฝากแนวความคิดนี้ไว้กับนักบวชทั้งหลาย ให้ช่วยกันแก้ไขอย่ามัวเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวและลาภผลกันเลย

[ฝากชาวพุทธ]

สำหรับพี่น้องชาวบ้าน เราก็มีหน้าที่ที่จะช่วยกันค้ำจุนรักษาพระพุทธศาสนา อันเป็นหลักธรรมที่เราถือว่าประเสริฐ แต่ความประเสริฐของพระพุทธศาสนานั้น ยังให้ประโยชน์แก่ชีวิตของเราน้อยเกินไป

ทำไมจึงให้ประโยชน์น้อย? เพราะเราเข้าไปใกล้สิ่งที่ประเสริฐนั้นยังน้อย เรายังอยู่ห่างไกลนักจากสิ่งนั้น เรายึดถือเอาเฉพาะแต่เพียงเปลือกผิวของสิ่งนั้นๆ มาเก็บไว้ในใจ แล้วก็เข้าใจว่าสิ่งนั้นจะช่วยเราได้ ความจริงสิ่งเหล่านั้นช่วยเราไม่ได้เลย ถ้าเราไม่มีการประพฤติธรรมอันเป็นหลักคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ความเชื่อในทางพุทธศาสนาจึงไม่เหมือนกับศาสนาอื่นๆ ศาสนาอื่นผิดกับหลัก

พระพุทธศาสนา คือเขาสอนให้คนเอาชีวิตจิตใจฝากไว้กับ
สิ่งภายนอก เช่นฝากไว้กับพระผู้เป็นเจ้าของอันเป็นสิ่งทีทุก
คนจะต้องเชื่อต้องทำตาม เป็นศาสนาประเภทอ้างเทวดา
เป็นผู้อำนวยคำสอนให้เขา หรือที่เรียกว่าเทวนิยม แต่ใน
ทางพระพุทธศาสนานั้น พระพุทธเจ้าไม่มุ่งอย่างนั้น พระ
พุทธเจ้าเกิดในท่ามกลางความเชื่อมงาย เกิดในท่ามกลาง
ของการปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เป็นสาระแก่นสาร โดยเฉพาะ
อย่างยิ่งในประเทศอินเดียในสมัยนี้ เราจะมองเห็นว่าความ
มงายในประเทศอินเดียนั้นมากมายเหลือเกิน

คนแก่ๆ เก็บก้อนหินสีห้าก้อนเอามาใส่วางในชาม
อ่าง เสร็จแล้วเอาข้าวสารมาโรยลงบนก้อนหิน เอาใบ
มะกรูดใบมะนาวโรยบนก้อนหิน แล้วไปนั่งไหว้กราบแดดอยู่
ตั้งแต่เช้าถึงเที่ยง ถามเขาว่าไหว้อะไร? เขาบอกว่าไหว้
พระศิวะ พระศิวะนะแกอยู่ทุกหนทุกแห่ง ในหินในกรวด
ในทราย แกแอบเข้าไปอยู่ทั้งนั้น ตาคอนั้นแกเลยเก็บก้อน
หินไปนั่งไหว้แล้วยังมีวิธีการอื่นๆ อีกมากมายหลายสิ่ง
หลายประการ ข้าพเจ้าเดินดูนั่งดูแล้ว ก็เห็นว่านี่อยู่ได้
ด้วยความเชื่อประเภทมงาย ที่พระพุทธศาสนาอยู่ใน
ประเทศอินเดียไม่ได้ เพราะพระพุทธเจ้าสอนให้เชื่อในสิ่ง
ที่มีเหตุผล ไม่ต้องการให้ศาสนิกชนอยู่อย่างหลับตา แต่
ต้องการให้อยู่อย่างลืมตา นับถือในสิ่งที่ควรเชื่อควร
ปฏิบัติ ไม่ใช่เชื่อตามเขาเสมอไป

คนเหล่านั้นเข้าไม่ถึงสัจธรรม พระพุทธศาสนา
หายไปจากอินเดีย แต่ว่ามาปรากฏอยู่ในประเทศไทย หลง
แต่ความมงายของคนไทยก็ยังไม่หายไป

[จริยวัตรของพระพุทธรองค์ ที่เกี่ยวกับความเชื่อ]

ในสมัยก่อน เมืองไทยเรายังมีพระพุทธรศาสนาที่
บริสุทธิ์กว่านี้ เรียบร้อยกว่า แต่ในสมัยนี้ความนิยมในด้าน
วัตถุมากเกินไป เราจึงเอาตัวศาสนาที่เป็นธรรมชาติไปเสีย
แล้วเอาศาสนาเฉพาะที่เป็นตัววัตถุมาเก็บไว้ พี่น้องชาว
พุทธสังเกตดูเถอะ เราจะเห็นว่ามีการโฆษณาด้านวัตถุ
มากมายก่ายกอง ตามวัดวาอารามที่มีงานมีการอะไร เรื่อง
โฆษณาเกี่ยวกับสังฆกรรมมีน้อย แต่โฆษณาเกี่ยวกับวัตถุมี
มาก เช่น บอกว่า ในงานนี้จะมีอาจารย์พิเศษมาปลุกเสก
เครื่องรางของขลัง จะมีการแจกพระ แจกตะกรุด แจก
อะไรต่ออะไรทุกอย่างที่คุณต้องการ แล้วแจกตะพึดตะพือ
ทีเดียว คนก็ไปกันมาก แต่ถ้าหากว่าจะประกาศสังฆกรรม
คนมาไม่กี่คน ฟังกันได้ไม่กี่คน เพราะว่าไม่เคยฟัง ถ้า
หากได้เคยฟังกันบ่อยๆ ก็พอจะเข้าใจได้

พระพุทธรเจ้าท่านไม่ส่งเสริมในสิ่งที่คนอื่นดีเขา
ทำกันมาก่อน ท่านเป็นผู้กล้าพูดกล้าแสดง ข้าพเจ้าอยาก
กล่าวด้วยด้วยความภูมิใจว่า ไม่มีครูอาจารย์ใดในโลกที่จะ
กล้าพูดอย่างพระพุทธรเจ้า ขอให้ท่านลองอ่านประวัติของ
ครูอาจารย์ในโลกซึ่งมีหลายองค์ด้วยกัน ใครบ้างที่กล้าพูด
อย่างพระพุทธรเจ้า ที่กล้าตัดสินใจในสิ่งที่ควรอย่างพระ
พุทธรเจ้า ไม่มีเลย เมื่ออ่านประวัติพระพุทธรเจ้าแล้ว
ข้าพเจ้าภูมิใจที่ได้เกิดมาภายใต้ร่มธงของท่าน ภูมิใจที่
เป็นลูกศิษย์ของท่าน ภูมิใจที่ได้ทำงานที่พระองค์เคย
กระทำมาในสมัยสองพันห้าร้อยปีมาแล้ว แม้ว่าจะมีคน

เชื่อไม่ก็คน แต่ข้าพเจ้าภูมิใจว่าเกิดมาชาติหนึ่งภายใต้
บารมีธรรมของพระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าได้ใช้สิ่งนั้นให้
เป็นประโยชน์แก่ชีวิต ด้วยการงานที่เป็นประโยชน์
ส่งเสริมพระพุทธศาสนาต่อไป ข้าพเจ้าเลื่อมใสในพระ
พุทธเจ้าในข้อนี้

พระพุทธเจ้าท่านไปที่ไหน ท่านก็พยายามเปลี่ยนแปลง
ความเป็นอยู่ของสังคมในอินเดียให้เข้าระบบการที่
ถูกต้องและให้เรียบร้อย ยกตัวอย่างให้เห็นง่าย ๆ เช่นการ
ทำบุญอุทิศให้แก่ผู้ตาย ชาวอินเดียเขาถือว่าคนตายแล้ว
เกิดอีก เหมือนกับที่เราส่วนมากยังเชื่ออยู่ในสมัยนี้ เวลา
ใครตายไปแล้วเขาก็ไปทำบุญกันที่ป่าช้า ด้วยการเอา
อาหารไปกองลงในป่าช้าให้วิญญูณบรรพบุรุษมากิน ปี
หนึ่งเขาทำกันใหญ่คราวหนึ่งเรียกว่าสารท **ทำบุญ**
สารทอย่างบ้านเรานั้นเอง คนทั้งหลายก็ไปทำกันมาก เอา
ของไปกองที่ป่าช้าสูงเหมือนกับจอมปลวก พระพุทธเจ้า
ท่านเห็นว่า การเอาอาหารมาทิ้งให้มดกินนี้ไม่ได้ความ ถ้า
หากเอาอาหารไปแจกคนยากจน ให้สมณะชีพราหมณ์ ผู้
ประพฤติดีประพฤติชอบ จะเป็นประโยชน์มากกว่า
พระองค์จึงสอนให้รู้จักบริจาคทาน เอาสิ่งที่จะเช่น
บรรพบุรุษนั้นไปทำทานเสีย แจกแก่คนยากคนจน แก่
สมณะชีพราหมณ์ สิ่งเหล่านั้นก็มีคุณค่าแก่สังคมมนุษย์
ดีกว่าที่จะให้แก่มดแก่ปลวกซึ่งนอนอยู่ในป่าช้า พระพุทธ
เจ้าทรงเปลี่ยนแปลงไปในรูปอย่างนี้

แม้เหตุการณ์อื่นๆ ก็มีอีกมาก ถ้าศึกษาเรื่องเกี่ยวกับ
พระพุทธเจ้า อ่านพระสูตรต่างๆ อันเป็นหลักคำสอน

เราจะเห็นว่าพระพุทธรเจ้าทรงทำการปฏิวัติตลอดเวลา เปลี่ยนแปลงสิ่งนั้นสิ่งนี้ให้เข้าสู่ระบบใหม่ อันจะเป็นไปเพื่อความสุขแก่สังคมอย่างแท้จริง พวกเราสมัยนี้แทนที่จะเปลี่ยนแปลงให้เข้ารูปตามแบบของพระพุทธรองค์ กลับเปลี่ยนของพระองค์ให้ไปสู่รูปที่มีอยู่ก่อนสมัยพระพุทธรเจ้า อย่างนี้เรียกว่า “ถอยหลังเข้าคลอง” ไม่ใช่คลองสั้นๆ นะ ถอยเข้าไปหลายสิบลหลายร้อยกิโลเมตรเสียด้วย อย่างนี้จะชื่อว่าก้าวหน้าได้อย่างไร เพราะฉะนั้นจึงอยากทำความเข้าใจกับพี่น้องว่า เราจะเชื่ออะไรก็ต้องมีเหตุมีผล ข้าพเจ้าอยากจะบอกให้ท่านทั้งหลายทราบ ว่า พระพุทธรเจ้าท่านสอนให้เราเชื่อด้วยอาการอย่างไร ?

[พระพุทธรองค์สอนให้เชื่ออย่างไร]

ครั้งหนึ่งพระพุทธรเจ้าเสด็จผ่านบ้านกาลามะ พวกกาลามชนทั้งหลายเมื่อได้เห็นองค์พระพุทธรเจ้าแล้ว ก็มีความปลื้มใจว่านักบวชมาอีกองค์หนึ่งแล้ว ในสมัยนั้นในประเทศอินเดียมีนักบวชชนิดท่องเที่ยวมากมายก่ายกอง คนหนึ่งมาก็สอนอย่างนี้ อีกคนหนึ่งมาก็สอนอย่างนั้น ชัดกันตลอดเวลา พวกชาวบ้านงงไม่รู้ว่า จะเชื่อใคร

ครั้นพบพระพุทธรเจ้าเข้า ก็เล่าให้ฟังว่า นักบวชองค์ก่อนๆ มาสอนอย่างนี้ อีกองค์หนึ่งมาสอนอย่างนั้น จนไม่รู้จะเชื่ออย่างไรแล้ว แทนที่พระพุทธรเจ้าจะบอกว่า “อ้อ! ต้องมาเชื่อฉันซิ ฉันพูดความจริงแท้ ท่านต้องเชื่อฉัน” พระองค์ไม่พูดอย่างนั้น นำเลื่อมใสในวิธีของพระองค์ คือแทนที่พระองค์จะชวนเขาให้เชื่อพระองค์ แต่

พระองค์กลับบอกกับเขาว่า ถูกแล้ว..ท่านทั้งหลายควร
จะลังเลควรจะสงสัย ไม่ควรที่จะเชื่ออะไรง่าย ๆ แต่ควรคิด
ควรตรองให้รอบคอบเสียก่อน แล้วจึงค่อยเชื่อ แล้ว
พระองค์ก็บอกว่า คนที่ฉลาดนั้นอย่าเชื่อโดยอาการ ๑๐
ประการ ข้อนี้มีปรากฏอยู่ในกาลามสูตร ในมัชฌิมนิกาย
คือ :-

- (๑) อย่าเชื่อโดยเขาบอกต่อๆ กันมา
- (๒) อย่าเชื่อโดยเขาทำตามๆ กันมา
- (๓) อย่าเชื่อโดยเหตุเขาสือกันทั้งบ้านทั้งเมือง
- (๔) อย่าเชื่อโดยอ้างว่ามีปรากฏอยู่ในคัมภีร์
- (๕) อย่าเชื่อโดยอาการคิดเอาเอง
- (๖) อย่าเชื่อโดยอาการคาดคะเนเอาเอง
- (๗) อย่าเชื่อโดยอาการตรึกตรองเอาตามสิ่งแวดล้อม
- (๘) อย่าเชื่อโดยคิดว่าเข้ากันได้กับความคิดของตน
- (๙) อย่าเชื่อโดยถือว่าผู้สอนพอจะเชื่อได้
- (๑๐) อย่าเชื่อโดยคิดว่าผู้สอนเป็นอาจารย์ของตน

ขอให้ลองฟังดูตามแนว ๑๐ ประการ ที่พระพุทธ
เจ้าทรงวางไว้เป็นหลัก ว่าไม่ให้เชื่ออย่างนี้ เพราะเหตุว่า
ถ้าคนเราไปยึดสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สมมติว่ายึดท่านองคณ์นี้เป็น
ครูเรา พุทอะไรเชื่อทั้งนั้น ความคิดในเหตุผลก็จะไม่เกิด
ขึ้น ปัญญาของคนที่ควรจะใช้ก็ไม่ได้ใช้ พอครูบอกก็เก็บ
เอาทันที ถ้าหากว่าเราได้ข่าวว่าภิกษุของคณั้นเทศน์เก่งนัก
เช่น พี่น้องได้ข่าวว่าท่านปัญญานั้นทนะนี้พูดสำคัญนัก
ท่านตั้งใจเชื่อมาเสียแล้วแต่บ้าน อย่างนี้ไม่ได้ มันเป็น

มานขวางทางไว้เสียเหมือนกัน อย่าเชื่อก่อน มานั่งคิด
ตรองดูว่าท่านพูดอะไร เราควรจะเชื่อได้ไหม เพียงแต่
รับไว้ก่อนอย่าเชื่อทันที เอาไปบ้านไปคิดไตร่ตรองหา
เหตุผลค้นคว้า จับต้นชนปลายให้มันเห็นชัดเจนแจ่มแจ้ง
แก้ไขแล้วจึงค่อยปลงใจเชื่อในสิ่งนั้น พระพุทธเจ้าท่าน
ต้องการให้เราเชื่ออย่างนี้ หมายความว่าให้ใช้ปัญญาของ
ตนพิจารณาด้วยเหตุผลเท่านั้น

[ความเชื่อแบบชาวพุทธ]

ในทางพุทธศาสนานั้น ท่านให้เชื่อความคิดความ
เห็นที่ตนได้คิดโดยถ่องแท้แล้วจริงๆ โดยเข้าใจอย่าง
แจ่มแจ้ง ไม่ใช่เชื่อเพียงเพราะรู้เพราะเข้าใจ แต่เชื่อ
เพราะการเห็นแจ้ง ความรู้ หรือความเข้าใจ และ ความ
เห็นแจ้งนั้นไม่ใช่อันเดียวกัน ความรู้เป็นเพียงสักแต่ว่า
ตาได้เห็น หูได้ยิน จมูกได้กลิ่น ลิ้นได้รส อย่างนี้เรียกว่ารู้
รู้แล้วก็เข้าไปอยู่ในใจจำไว้ได้ อย่างนี้เรียกว่าเข้าใจ
แต่ว่าบางทียังไม่เห็นแจ้งในเรื่องนั้น ความเห็นแจ้งนั้น
ต้องอาศัยการปฏิบัติตามความรู้ความเข้าใจ คือเป็นประ-
สพการณ์ในชีวิตของเราเอง ไม่ใช่เชื่อตามเขาว่า ไม่ใช่เชื่อ
ตามตำรา ไม่ใช่เชื่อเพราะเขาพูดกันทั้งบ้านทั้งเมืองว่ามัน
เป็นอย่างนั้น แต่เราเชื่อเพราะเราเห็นแล้วว่ามันเป็น
อย่างนั้นจริงๆ

ยกตัวอย่างให้เห็นง่าย ๆ เช่น พระพุทธเจ้าสอน
ว่า สรรพสิ่งทั้งหลายไม่เที่ยง เราก็รู้ตามที่พระองค์บอก
สิ่งทั้งหลายเป็นทุกข์ สิ่งทั้งหลายเป็นอนัตตา ไม่มีตัวตน

สาระเป็นแก่นสาร เราฟังไว้ แต่ว่าเรายังไม่เข้าใจในสิ่งนั้น ยังไม่เห็นแจ้งในสิ่งนั้น เรารับไว้ก่อน กลับไปถึงบ้านเอาไปคิดดู อะไรที่เรียกว่าไม่เที่ยง **สังขารทั้งหลายไม่เที่ยง** นั่งคิดพิจารณาไตร่ตรองอยู่ด้วยเรื่องนี้เท่านั้นแหละ เดินก็คิดนั่งก็คิด มีเวลาว่างก็คิด ไปในรถยนต์โดยสารก็คิดว่า **สังขารทั้งหลายมันไม่เที่ยงอย่างไร** คิดให้เห็นแจ่มแจ้ง ปรากฏแก่ใจของเราเองว่ามันไม่เที่ยงจริงๆ เมื่อรู้ว่าไม่เที่ยงจริงๆ แล้ว จิตเราก็ไม่ยึดมั่นในสิ่งนั้น เพราะมองเห็นแล้วว่ามันไม่เที่ยง เป็นทุกข์ มันไม่มีอะไรเป็นแก่นสาร จะไปจับเอาตอนใดตอนหนึ่งว่าเป็นเรา เป็นเขา เป็นไทย เป็นเจ๊ก เป็นแขก เป็นฝรั่ง มันก็เรื่องสมมติทั้งนั้น มองเห็นชัดแล้วว่าเราไม่มี เขาก็ไม่มี คุณหลวงคุณนายก็ไม่มีกันแล้ว มีแต่สิ่งทั้งหลายมันผสมกันเข้า ตั้งอยู่ เพราะอาศัยปัจจัยปรุงแต่งชั่วคราวชั่วคราว แล้วก็ดับไปๆ ความเป็นอยู่ในชีวิตของเราทุกวันทุกเวลานี้ คือการเกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วก็ดับไปเท่านั้นเอง พระท่านสอนอย่างนี้

ที่นี้เรามานั่งคิดนั่งนึกทำความเข้าใจให้ชัดเจน แจ่มแจ้ง จนปรากฏแก่ใจว่า **มันไม่เที่ยงจริงๆ มันเป็นทุกข์จริงๆ ไม่มีอะไรที่เป็นสาระแก่นสารจริงๆ** อย่างนี้เรียกว่าเห็นแจ้งด้วยจิตใจของเรา ถ้าเห็นแจ้งแล้วมันปล่อยได้วางได้ ถ้าเพียงแต่รู้ เพียงแต่เข้าใจ ก็ยังปล่อยไม่ได้ มันยังเห็นว่าสวย ว่างามอยู่นั้นแหละ ยังอยากได้โน่นเป็นนี่ ยังติดอยู่ ไม่ยอมปล่อย เราจะปล่อยได้ก็เพราะเราเห็นแจ้งเท่านั้น หลักความจริงมีอยู่อย่างนี้ พระพุทธเจ้าต้องการให้เราเชื่ออย่างนี้

[เชื่อพระรัตนตรัย หรือเชื่อฤกษ์ยาม]

ความเชื่อตามหลักพระพุทธศาสนานั้น เราควรจะเชื่ออะไร ในเรื่องเกี่ยวกับความสุขทุกข์ในชีวิตประจำวัน ชาวพุทธทั่วๆ ไปยังไม่ไว้วางใจในตัวเอง ไม่ไว้วางใจในพระพุทธเจ้า

เราพูดว่า “พุทธัง ธรรมัง คัจฉามิ..ธัมมัง ธรรมัง คัจฉามิ..สังฆัง ธรรมัง คัจฉามิ – ข้าพเจ้าขอถึงพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ว่าเป็นที่พึ่ง” แล้วยังพูดแถมพอกอีกว่า “ที่พึ่งอย่างอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของข้าพเจ้า” แน่หรือ? ..ยังไม่แน่เสมอไป เพราะเรายังไม่ได้เอาหลักของพระพุทธเจ้ามาใช้เป็นเครื่องมือสะสางปัญหาชีวิต จึงพบแต่ความยุ่งยากลำบากเดือดร้อนต่างๆ

พี่น้องจะทำอะไรมักจะมีความวิตกกังวล กลัวว่าจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ เวลาจะทำอะไรก็ต้องไปสืบถาม อย่างน้อยก็ต้องไปปรึกษาหมอดูเสียก่อนว่าควรจะทำเวลาไหน ควรจะเอาฤกษ์ไหนดี บางทีหมอบอกว่าฤกษ์ดีสี่ใกล้รุ่งโน่น บางทีก็สองยามบางทีตีสามสิบนาที กลางดึกโน่น ฤกษ์มันจะดีได้อย่างไร ตอนนั้นมันควรจะหลับจะนอนกัน แล้วเราจะลุกขึ้นไปตามฤกษ์ตอนดึกๆ อย่างนั้นมันคงไม่ได้ความแน่ที่เดียว แต่ว่าเราเชื่อหมอ แล้วตัวหมอนั่นมีความสุขเสมอไปหรือ หมอทำอะไรถูกต้องเสมอไปหรือ หมอนั่งรถไปรถเคยชนกับเขาบ้างไหม หมอหกล้มหกลูกบ้างไหม เจ็บไข้ได้ป่วยบ้างไหม ข้าพเจ้ารู้จักหมอมาหลายคนเหมือนกัน เห็นว่า หมอทั้งหลายก็ยังมีชีวิตขึ้นๆ ลงๆ หกล้มเจ็ดลุกกันอยู่อย่างนั้นเองแหละ ตัวเองดูตัวเองก็ยังไม่ได้แล้วจะไปดูตัวคนอื่นได้อย่างไร ความจริงทางพระพุทธศาสนาไม่ได้เชื่ออย่างนั้น

พระพุทธเจ้าสอนให้เราเชื่อว่า สิ่งทั้งหลายที่เป็นความสุข-ความทุกข์ ความเสื่อม-ความเจริญ ความดี-ความชั่ว อะไรทั้งหมดซึ่งเกิดขึ้นในชีวิตของเรานั้น ไม่ได้เกี่ยวเนื่องด้วยฤกษ์งามยามดี ไม่ได้เกี่ยวเนื่องด้วยดวงดาวในท้องฟ้าอากาศ ไม่ได้เกี่ยวเนื่องด้วยพระภูมิเจ้าที่ผีสงอะไรทั้งนั้น สิ่งเหล่านั้นช่วยใครไม่ได้ แต่ว่าการกระทำของเรานั้นแหละช่วยเราได้ ทำให้เราเป็นอะไรก็ได้

คนเราจะดีเพราะเราทำดี จะชั่วเพราะเราทำชั่ว จะได้เพราะรู้จักทำให้มันได้ จะเสียเพราะไปทำให้มันเสีย แต่แล้วทำไมเราไม่เชื่ออย่างนี้ ทั้งนี้เพราะเราไม่อยากจะพึ่งตัวเอง ไม่เชื่อตัวเอง และไม่เชื่อพระพุทธเจ้า เราอยากจะทำชีวิตไปฝากไว้กับเจ้าโน่นเจ้านี่ ต้นพุทราน้อยๆ เราก็อุตส่าห์เอาชีวิตไปฝากไว้กับมัน รากไม้เก่าๆ แก่ๆ ไม่รู้ว่าขุดมาจากไหน ก็อุตส่าห์เอามาตั้งบนศาลา อุตส่าห์เข้าไปพึ่งรากไม้นั้น รากไม้เองพึ่งตนเองก็ยังไม่ได้ เห็นปลวกมันกินรากไม้นั้นเหมือนกัน แล้วมันจะไปช่วยคนได้อย่างไร ตัวรากไม้ปลวกมันยังกินนี่นา ถ้าหากว่ารากไม้นั้นศักดิ์สิทธิ์ปลวกมันก็ไม่กินนะซี นี่ปลวกยังกินรากไม้ยังกินศาล ยังกินสิ่งโน้นสิ่งนี้ ศาลพระภูมิก็เห็นเอียงอยู่บ่อยๆ ถ้าหากพึ่งตัวได้มันก็ต้องทำศาลให้ตั้งตรงๆ อยู่เสมอ ไม่ต้องให้คนอื่นมาช่วยคำให้ นี่ต้องให้คนอื่นไปคำให้ไปสร้างให้

เราลำบากเดือดร้อนอย่างโน้นอย่างนี้ เพราะเราไม่อยากจะพึ่งตัวเอง ไม่เชื่อตัวเอง ไม่เชื่อพระพุทธเจ้า ไม่คิดว่าสิ่งทั้งหลายเกิดขึ้นเพราะการกระทำของตนเอง แต่คิดว่าเทวดาฟ้าดินดลบันดาล ถ้าทำในเวลานั้นแล้วสิ่งนั้นจะดี รัฐธรรมนูญเมืองไทยเวลาจะออกที่ไร หาฤกษ์ดีทุกที แต่ล้มมาที่จับแล้ว

พี่น้องคิดดูเถอะ หมอให้ฤกษ์ทั้งนั้น แต่ว่าทำไมมันตั้งอยู่ไม่ได้ ตลอดกาลละ ล้มเสมอ มันไม่ใช่เรื่องของฤกษ์ แต่เป็นเรื่อง การกระทำของคน ถ้าคนทำถูก..สิ่งทั้งหลายเรียบร้อย ถ้าคน ทำผิด..สิ่งทั้งหลายก็ไม่เรียบร้อย

ข้าพเจ้ายืนยันได้ในข้อนี้ว่า **ข้าพเจ้าไม่มีความเชื่อฤกษ์เลย** ข้าพเจ้าไม่เคยวิตกทุกข์ร้อน ไม่เคยหวาดกลัวในเรื่องการกระทำ จะขึ้นรถไฟไปไหนข้าพเจ้าไป เมื่อรถเขาออกก็ไปละ จะนั่งเรือบินไปไหนข้าพเจ้าก็ไป เดินทางไปไหนถ้าตกลงว่าวันไหนไป ไม่เคยถามหมอ แล้วหมอบางที่ขัดคอเหมือนกัน บอกอย่าไปเวลานั้นนะ ไปแล้วมันจะเดือดร้อน **“เออ! ไม่เดือดร้อนหรอก ผมเดินดีแล้วไม่เดือดร้อนอะไร รถไฟไม่เสียละก็ไม่เดือดร้อน แม้รถไฟเสียก็นอนสบาย”**

วันก่อนจะมาจากปัตตานี พอถึงบ้านนาสารรถไฟมันตก รางที่ห้วยมุก นอนเสีย ๓ ชั่วโมง ดีกว่ารถเดินเสียอีก เพราะว่ารถเดินมันเขย่า..นอนไม่ค่อยหลับ แต่ถ้ารถหยุด..นอนสบาย ตื่นขึ้นเข้าค่านโดยสารบอกว่า**“แหม! เมื่อคืนเคราะห์ร้ายจริงรถเสีย เวลา”** ข้าพเจ้าบอกว่า**“แหม! เมื่อคืนเคราะห์ดีจริง นอนหลับสบายหน่อย”** มันตรงกันข้าม เราไม่ได้คิดเคราะห์ร้ายเคราะห์ดี แต่เราคิดให้เหตุการณ์มันเป็นประโยชน์แก่ชีวิต มองให้เห็นว่าอะไรจะเป็นความสบายใจ เป็นความสุขแก่ชีวิต อย่าไปมองในแง่เสีย เมื่อสิ่งนั้นมันเสียไปแล้ว มองในแง่ว่ามันจะเป็นประโยชน์อะไรบ้าง มันจะให้ความสุขแก่ชีวิตจิตใจของเราอย่างไรบ้าง เราคิดกันอย่างนี้แล้วก็สบาย ทำอะไรก็ทำไปเถอะ ขอแต่ว่าให้ทำด้วยความระมัดระวัง ให้เรียบร้อย

มีช่างไม้คนหนึ่งอยู่ที่จังหวัดสงขลา ข้าพเจ้ารู้จักเขาดี

คนๆ นี้ไม่ถืออะไร ฝีมือการช่างเก่งเหลือเกิน ทำงานราคาแพง เวลาจะสร้างบ้านใคร เขาบอกว่า..วันนั้น**ฤกษ์ดี ยกเสนาะ** แกบอกว่า..**มันยังไม่ดี เพราะเตรียมเสายังไม่เสร็จ** ถ้าหากว่าเตรียมเสาสเสร็จตอนเย็น แกยกตอนเย็น เสร็จเช้าแกยกเช้า แกบอกว่า **ยกเรียบริ่อยทุกที เสาไม่เคยตีหัวใคร** แต่ว่าพวกที่ฤกษ์ดีนะ เอาคนมามาก ก่อนยกเสามาเก้กันเสียก่อน เสาล้มตีหัวคนแตกบ่อยๆ เพราะเขา ไม่ใช่เรื่องของฤกษ์ไม่ใช่เรื่องของยามอะไร เรื่องของเขาล้ำแล้วเกิดความเสียหาย

มันเป็นอย่างนี้ ข้าพเจ้าจึงไม่มีความเชื่อในเรื่องฤกษ์ยาม ข้าพเจ้าเชื่อหลักของพระพุทธเจ้า และเชื่อว่า**ถ้าข้าพเจ้าทำดี..ข้าพเจ้าสุขใจ ถ้าข้าพเจ้าทำชั่ว..ข้าพเจ้าก็ไม่สบายใจ** ข้าพเจ้าจะทำอะไรก็ทำทั้งนั้น นับตั้งแต่บวชมาจนบัดนี้ไม่เคยดูฤกษ์ เวลาบวชเป็นสามเณรก็ไม่ได้ดูฤกษ์ดูยามอะไร พอฉันอาหารเพลเสร็จแล้ว เทกระโถนกวาดชยะเสร็จ อาจารย์ถามว่า**บวชเอาไหม?** ข้าพเจ้าบอกว่า**เอาครับ** โกงหัวได้ ฤกษ์ดีแล้ว โกงหัวเลย แล้วเข้าโบสถ์ บวชเป็นสามเณรสองปี เรียนหนังสือก็เรียบริ่อยพอไปได้ ถ้าหากว่าไม่ดีก็ไม่ได้มาพูดกับพี่น้องอย่างนี้ แม้พอถึงตอนจะบวชพระ ก็กลับไปบ้าน ไปถึงบ้านคนเขาถามว่าบวชวันไหน เดี่ยวก่อน..นัดญาติให้มันพร้อมกัน เพราะญาติหลายคน ไปเที่ยวนัดญาติเสียก่อน **อ้อ!วันนั้นแหละดี วันที่ญาติมาพร้อม ญาติไม่พร้อมแล้วก็ไม่ดีแหละ** เพราะว่ามันไม่พร้อมกัน **ข้าพเจ้าบวชโดยไม่ได้ถามหมอ บวชมาจนกระทั่งได้ ๓๐ กว่าพรรษาแล้ว เทียวเทศน์ทั่วบ้านทั่วเมือง ไม่เห็นเดือดร้อนอะไร** คนที่ไปหาฤกษ์บวชมา ๓ เดือน สึกไปมีเมียเสียแล้ว บางคนหาฤกษ์วันบวชกับวันสึกพร้อมกันไปเลย บวช

วันนี้จะสึกวันไหนดี เวลาเข้าไปเป็นพระ ก็ไปนั่งนับวันที่ อีก
เท่า นั้นวันจะสึกแล้ว เขาไม่ได้บวชหรอก เขาไปนั่งนับวันสึกอยู่
เท่านั้นเอง อย่างนี้ไม่ได้ความ เพราะมัวไปดูฤกษ์อยู่

พระพุทธรเจ้าท่านออกบวช ท่านก็ไม่ได้ดูฤกษ์ดูยาม
อะไร พอได้เวลาก็ปลุกนายฉันทะลุกขึ้น เอามามาสั่งให้สึกตัวเถอะ
ซึ่งมีภักษะออกเลย ออกบวชจนได้เป็นพระพุทธรเจ้าเที่ยวสอน
คน ทำงานจนเหลือมาถึงพวกเราทุกวันนี้ ก็ไม่ได้ถือฤกษ์ถือยาม
อะไร แต่พวกเรากลับสนใจเรื่องฤกษ์กันมากขึ้นทุกที

คนที่ต้องดูฤกษ์ดูยามนะเพราะอะไร? ชี้ขาด ใจไม่บ้า
แล้วสิ่งที่ตัวเองทำอาจไม่บริสุทธิ์ มันจึงต้องไปดูฤกษ์ปลอบใจนั้น
เอง ให้หมอช่วยปลอบใจหน่อยว่าทำวันนั้นดี แต่ถึงกระนั้นใจก็
ยังตึมๆ ต่อมๆ อยู่นั่นแหละ กลัวว่าเขาจะจับได้ เช่น คนจะไป
ปล้น ต้องไปดูหมอเสียก่อนว่าจะปล้นเวลาไหนดี แต่ผลที่สุดติด
คุกทุกราย พวกปล้นนะไม่ติดรายนี้ก็ติดรายโน้น ข้าพเจ้าเคย
เทศน์ในคุกมาหลายเมืองแล้ว สืบไปสืบมา **“เป็นยังงไรเรานะมา
ติดคุกเรื่องอะไร?”**...**“เขาหาว่าปล้น”**... **“ปล้นเขาจริงไหม?”**...
“ไม่ได้ปล้นเลย”...**“ฮิ! เดี่ยวก่อน คุยกันอีกหน่อย ก่อนๆ นี่เคย
ปล้นบ้างไหม?”**... **“เคยครับ”**... **“อือ! นั่นแหละกรรมเก่า ปล้น
เวลาฤกษ์ดีมาหลายทีแล้ว มันถูกฤกษ์ร้ายเข้าเสียบ้าง มาอน
ในคุกเสียบ้าง”** เรื่องมันเป็นอย่างนี้ ฤกษ์ไม่ช่วยหรอก ความจริง
นะฤกษ์ช่วยอะไรเราไม่ได้ ถึงทำเวลาฤกษ์ดี ถ้าทำชั่วก็ตีไปไม่ได้

พระพุทธรเจ้าท่านตรัสไว้ว่า ผู้ใดประพาศุจริตตอนเช้า
ตอนเช้าเป็นฤกษ์ดียามดี ประพาศุจริตตอนสาย ตอนสายเป็น
ฤกษ์ดียามดี ประพาศุจริตตอนกลางวัน กลางวันเป็นฤกษ์ดี
ยามดี กลางคืนประพาศุจริต กลางคืนก็เป็นฤกษ์ดียามดี

ความดีของวันเวลานั้นไม่ได้อยู่ที่ดวงดาวในท้องฟ้า ในทางพุทธศาสนาถืออย่างนี้ แต่ว่าโหราเขาถือไปอีกแบบหนึ่ง เรามาพูดเรื่องพุทธศาสนากัน ใครเรียนโหราก็เรียนไปเถอะ ใครจะเชื่อก็เชื่อไป แต่ข้าพเจ้าเป็นลูกศิษย์พระพุทธเจ้า ต้องเชื่อตามพระพุทธเจ้า ฤกษ์ที่แท้จริงนั้นอยู่ที่การกระทำดีของเราเท่านั้น การกระทำนั้นแหละเป็นใหญ่

คนบางคนได้รับผลเป็นทุกข์ ก็ไม่รู้ว่าทุกข์นั้นมาจากอะไร ถ้าไปถามหมอดูๆ ก็เรียกว่าเกิดอุบารห์ คือเกิดเสนียดจัญไรขึ้นในบ้าน ถ้าเราไปถามหมอดูพวกนั้น เขาก็บอกว่า บ้านไม่ค่อยดี มีอะไรลุ่มๆ ด้านนั้น ดอนๆ ด้านนี้ มีดินไม้ด้านนั้น ด้านนี้มีบ่อเตาไปตามเรื่องแหละ คนไปถามก็เชื่อ เมื่อเชื่อแล้วต้องเปลี่ยนบ้าน เปลี่ยนสภาพของบ้าน เอนั้นนอก นี้ออก ออกแล้วมันยังป่วยอยู่อย่างนั้นแหละ ถ้าไปถามหมอดูเขาก็ว่าถูกผี ถ้าไปถามหมอดูตั้งศาลพระภูมิ เขาย่อมบอกว่าบ้านไม่ได้ตั้งศาลพระภูมิ เรื่องมันจึงเดือดร้อนอย่างนี้ ต้องจัดตั้งเสียหน่อย เสียไปสองพันสามพันบาท ให้เงินหมอดูเสียหน่อย เออ! สบายใจไป หมอดูต้มเอาเงินไปกินแท้ๆ หมอรวกกันเป็นแถวๆ

ข้าพเจ้ารู้จักคนๆ หนึ่ง ร่ำรวย มีเงินนับล้าน ไม่มีศาลพระภูมิในบ้าน แล้วก็ไม่ได้ทำสิ่งเหลวไหล เชื่อตรงตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า บ้านแกก็ใหญ่โต ทำมาหากินดี ลูกทุกคนก็เรียบร้อย ไม่เกะกะระราน เทวดาไม่ต้องมาช่วยหรอก พ่อแม่สองคนช่วยกัน ออกมาแล้วมันก็เรียบร้อยเท่านั้นแหละ แต่ถ้าพ่อแม่ไม่ดีแล้ว ลูกเกิดมามันก็ไม่ดี แม้ว่าจะมีศาลพระภูมิรอบบ้าน พ่อชี้เมา แม่ชี้ไฟ ลูกเกิดมาเถอะมันรุงรังไปทั้งนั้นแหละ ลูกไม่ได้ความเพราะเป็นไปตามพันธุ์ ความจริงเป็นอย่างนี้

ข้าพเจ้าพูดอย่างนี้ พี่น้องบางคนอาจจะนึกว่า ถ้ามันจะไปกันใหญ่เสียแล้วละท่านปัญญาหนั้นนะ แนวของข้าพเจ้าเป็นอย่างนี้ เพราะข้าพเจ้าเชื่อพระพุทธเจ้า ไม่เชื่อสิ่งเหลวไหลอะไรทั้งนั้น ใครจะมาบอกว่าอะไรเป็นอะไรข้าพเจ้าไม่เชื่อ ข้าพเจ้าต้องคิดต้องตรอง เพราะว่าคนฉลาดในสมัยนี้ชอบหลอกคนโง่ชอบตมกัน มีอะไรพอจะหลอกหาสตาจ์กันได้เป็นต้องหลอกกันทีเดียว พวกเราชาวพุทธถูกเขาหลอกปีหนึ่งไม่รู้สักกี่ครั้ง เสียเงินไปแล้วเท่าใด เพราะไม่ได้ใช้ปัญญาตัวเอง

ถ้าเราใช้ปัญญาแล้ว จะต้องมีความเชื่ออยู่ในใจว่า ตัวเราแหละเป็นที่พึ่งของเราเอง ดี-ชั่วอยู่ที่ตัวเรา สุข-ทุกข์เกิดจากเรา สิ่งอื่นภายนอกทั้งหมด ไม่สามารถจะทำอะไรให้เราได้ ถ้าเชื่ออย่างนี้แล้วก็จะไม่มีทางเสียหาย เช่นว่า เป็นอหิวาต์กันซุกซุมในสมัยนี้ คนบางคนพอเป็นอหิวาต์เข้าก็บอกว่า “แหม! เเคราะห์ร้ายจริง” แต่ข้าพเจ้าจะบอกว่า “แหม! มันซุ่มซำมจริง กินไม่ดูไม่แล กินจุบกินจิบ อาหารไม่ควรกินก็กินเข้าไป จึงเกิดเป็นอหิวาต์” คนจะเป็นอหิวาต์ก็เพราะการกิน ถ้าไม่กินเข้าไปแล้วไม่เป็นหรอก ถ้าเราระวังอาหารการกิน ตมน้ำให้มันเดือดๆ อาหารร้อนๆ มีแมลงวันตอมอย่ากินเข้าไป หาบเร่ขายริมถนนอย่าไปกินเข้า อหิวาต์ก็ไม่เข้าท้อง คนนั้นก็มิใช่คิดตลอดเวลา เพราะทำดีนั่นเอง ถ้าใช้ความระมัดระวังรักษาตัว เรื่องยุ่งเรื่องยากก็ไม่มี แล้วก็ไม่ต้องไปโทษผีที่ไหนๆ

วันก่อนนั้น คนๆ หนึ่งเดินมาขึ้นรถไฟ สายลวดที่ใช้เปิดรางมันเส้นเล็กๆ มองไม่เห็นชัด ไปสะดุดสายนั้นโครมเข้าให้ ล้มลงไปปากแตก พอขึ้นมานั่งบนรถไฟ บอกว่า “แหม! เเคราะห์ร้ายจริงวันนี้ ปากแตกไปได้” ข้าพเจ้าบอกว่า “ไม่ใช่เคราะห์

ร้ายหรือก เรามันชุ่มซำม เคนไม้คูไม้แลต่างหาก ถ้าว่ากันตามหลักพระพุทธศาสนาแล้ว เขาเรียกว่าคนประมาทเดินเลื้อ พระพุทธเจ้าบอกว่า ความประมาทเดินเลื้อเป็นทางของความตาย ถึงไม่ตายก็ปากแตก ดังที่เป็นอยู่นี้แหละ” ข้าพเจ้าพูดให้เขาฟังให้รู้เรื่อง แล้วจะได้ระวังตัวต่อไป เพราะว่าถ้าเราจะแก้ปัญหาวีชีวิตกัน เราจะแก้ที่ดวงดาวก็แก้ไม่ได้ เช่น หมอเขาบอกว่าให้สะเดาะเคราะห์เสีย สะเดาะออกเมื่อไหร่ คราะห์ร้ายมันอยู่ที่อะไร? อยู่ในใจของเราเอง เราเป็นทุกข์ก็อยู่ในใจ เป็นสุขก็อยู่ในใจ ความคิดความชั่วก็อยู่ที่ใจเรา สะเดาะไม่ออกหรือก ให้ทำไปจนตายเถอะ ตามวัดวาอารามสะเดาะกันทุกปี งานวัดๆ ไหนก็มี เอาพระพุทธรูปประจำวันอาทิตย์ จันทร์ อังคาร พุธ พฤหัส ศุกร์ เสาร์ ว่ากันไปเรื่อยแหละ ตั้งเป็นแถวเขียว หลวงพี่บางทีก็ไปนั่งตะโกนว่า “ท่านทั้งหลายสะเดาะเคราะห์แล้วหรือยัง ถ้ายังไม่ได้สะเดาะ เชิญมาสะเดาะเสีย ท่านจะอายุยืน” จะยืนได้อย่างไร ถ้าไปเที่ยวตามงานวัด กินขนมคลุกชีฝุ่น กลับบ้านปวดท้องทุกราย อายุมันยืนไม่ได้ สะเดาะเคราะห์อย่างนั้นไม่ถูกเรื่อง

คนๆ หนึ่งขับรถยนต์ไปชนเขา มาหาข้าพเจ้า บอกว่า “ผมมันเคราะห์ร้าย หลวงพ่อช่วยสะเดาะให้สักทีเถอะ”..“เรื่องอะไร?”..“ขับรถแล้วไปชนเขา”..“ได้ ฉันทจะช่วยสะเดาะให้ เดี่ยวก่อน..คุณกินเหล้าหรือเปล่าเวลาขับรถ”..“เอายังครับ..โดยเฉพาะคราวไปชนกัน”..“นี่เมา..สะเดาะง่าย คุณเลิกกินเหล้า แล้วมันก็หมดเคราะห์กันเท่านั้นเอง แต่ถ้ายังกินเหล้า รคน้ำมนต์สักสามร้อยวัดมันก็ไม่หายดอก มันยังชนอยู่อย่างนั้นแหละ”

มนุษย์เรานี้เสียอยู่ข้อหนึ่ง คือไม่ลงโทษตัวเอง ความผิดของตัวเองนะไม่ว่าเลยเขียว พอเกิดผิดเดือดร้อนขึ้นมา โน่น!

พระพุทธให้โทษละ พระศุกรีให้โทษละ พระเสาริให้โทษ ดาว
นพเคราะห์ที่อยู่บนท้องฟ้าไม่มีชีวิตจิตใจสักหน่อยหนึ่ง มนุษย์เกี่ยว
ว่าแกตตลอดเวลาเชียว เรื่อยๆ ไปลงโทษพระพุทธ พระพฤหัส พระ
เสาริต่อไปอีกเลย เรามาลงโทษตัวเราเองนะที่ขับรถไปชนคน มา
นั่งคิดว่า “เออ! ทำไมกูไปชนเขา แชนในที่ที่ไม่ควรจะชนกรี กิน
เหล้าเมาไปรี มองทางไม่ดีรี ขับรถเร็วเกินไปเพราะนัดกับแฟน
ที่ปลายทางรี” หรืออะไรๆ มาคิดกันเสียให้รอบคอบสักหน่อย
ถ้าเราคิดรอบคอบก็รู้ว่า อ้อ! มันเรื่องของเราเอง ไม่ใช่เรื่องของ
คนอื่น เรามันไม่ระมัดระวัง จึงเกิดความเสียหายอย่างนั้นอย่าง
นี้ ทีนี้ก็เพิ่มความระมัดระวังเข้าสักหน่อย ผลที่สุดไม่มีเรื่องเสีย

พระพุทธเจ้าท่านสอนหลักอย่างนี้ไว้เพื่อให้คนแก้
ปัญหาชีวิต แต่ถ้าเราไปเชื่อฤกษ์เชื่อยามเชื่อผีสังนางไม้ เชื่อ
เทวดาฟ้าดิน ก็แก้ไม่ได้ เพราะว่าไม่แก้ที่ตัวเอง ความสุขความ
ทุกข์อยู่ที่ภายใน อยู่ที่ใจของเรา ถ้าเราไปแก้ด้านนอกจะแก้ได้
ที่ตรงไหน เพราะฉะนั้นขอให้คิดให้ดีในเรื่องนี้

ถ้าคิดอย่างนี้ได้แล้ว เวลาเกิดความทุกข์ความเดือดร้อน
ขึ้นในชีวิต ไม่ต้องไปถามหมอ หมอรู้ไม่ดีกว่าเราหรอก เช่น
คนใดเป็นทุกข์ ตัวเองนั่นแหละรู้ดีกว่าหมอว่าทุกข์เรื่องอะไร
ทุกข์เรื่องสตางค์ไม่พอใช้รี ทุกข์เรื่องคุณผู้ชายไม่กลับบ้านรี ทุกข์
เรื่องอะไรๆ มันก็อยู่ที่เรานั้นแหละ ทีนี้เราต้องมาสะสางปัญหา
ตัวเองว่า สตางค์ไม่พอใช้นะมันเรื่องอะไร... ใช้จ่ายมากไปไหม
เล่นการพนันขันต่อไหม เทียวมากไปไหม ชักใช้ไล่เสีย เอา
กระดาษมาทำบัญชีเข้า รับเท่านั้นจ่ายเท่านั้น แล้วก็ตัดรายจ่าย
ที่ไม่จำเป็นออกเสีย ตั้งงบประมาณในครอบครัวเสียใหม่ เงินก็
พอใช้ ไม่ใช่เรื่องเคราะห์ร้ายจากเทวดาองค์ใด

[สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ]

เวลาเกิดความทุกข์อย่างอื่นมันก็แบบเดียวกัน เอาหลักของพระพุทธเจ้าที่ว่า ดี-ชั่ว สุข-ทุกข์ เสื่อม-เจริญอยู่ที่ตัวเรา ไม่ใช่เรื่องจากคนอื่น หันความรู้สึกนึกคิดเข้ามาสู่ตัวเอง แล้วก็มองตัวเองให้รู้ว่าเราเดินทางไหน เราทำอะไร เราจึงได้รับทุกข์โทษเป็นไปอย่างนี้ แล้วก็รู้จักตัวเอง คิดแก้ไขตัวเองได้ แต่ถ้ามันจะไปสะเดาะเคราะห์ห้อย ไปถามหมอดูอยู่ ยิ่งแก้ไม่ได้หรอก หมอบอกว่าไม่กี่วันก็จะพ้น เขาปลอบใจนิดหน่อยเท่านั้นเอง เหมือนกับเด็กร้องไห้ แม่ปลอบว่า“หนูอย่าร้องนะ เดี่ยวแม่จะพาไปดูหนัง” หยุดย้อเสียดหน่อย พอถึงเวลาหนังฉายแม่ไม่เห็นพาไป ร้องต่อไปดีกว่า

พี่น้องทั้งหลายที่เป็นทุกข์ก็เหมือนกัน ถ้าเพียงแต่ไปถามหมอดู หมอเขาก็บอกว่าพระราหูเข้า พระเสาร์แทรก ว่ากันไป ตามเรื่องตามตำรา แล้วหมอบอกว่า ไม่เท่าไรหรอก หรืออีกสองเดือนก็จะพ้น มันไม่พ้นหรอก สองเดือนก็ยังทุกข์อยู่นั่นเอง เพราะว่าเรายังประกอบเหตุอยู่

พระพุทธเจ้าบอกว่า “สิ่งทั้งหลายเกิดจากเหตุ ถ้าจะตัดผล ต้องตัดเหตุ แล้วเหตุมันไม่ได้อยู่ที่สิ่งภายนอก อยู่ในตัวของเราเอง” นี่คือหลักพระพุทธศาสนา ขอให้พี่น้องจำหลักอันนี้ไว้ให้มั่น แล้วลองใช้หลักของพระพุทธเจ้าดูเถอะ เจ็บไข้ได้ป่วยเป็นหาย เหมือนกับพวกหนูๆ ที่มาฟังปาฐกถานี้ ถ้าหากสอปลัดกก็อย่าไปเที่ยวโทษเทวดาฟ้าดินหรือโทษใครๆ ที่ไหนเลย โทษตัวเองเองดีกว่า เรามันไม่ค่อยเรียนหนังสือ ชอบไปเที่ยวไปเตร่ ชอบนอน เกียจคร้าน ไม่อ่านไม่เขียน ผลที่สุดก็สอปลัดกดูคนที่เขาสอปลัดกได้คะแนนเป็นที่หนึ่งสิ เขาขยันขันแข็ง

เขาไม่ดูหนังดูละคร ไปไหนก็ถือตำราอยู่ตลอดเวลา มีเวลาว่าง
เปิดออกอ่านท่องเสียให้มันจำได้ ความรู้อยู่ในสมุดนะมันตอบ
ไม่ถูกหรอก แต่ถ้าอยู่ในสมองแล้วก็ตอบง่าย เขาสอบไล่ได้เพราะ
เขาทำดีทำชอบ เดินถูกตามทางของพระพุทธเจ้า

แต่ถ้าหากว่าเราทำไม่ดีไม่ชอบ เวลาใกล้จะสอบไล่เที่ยว
ไปบนบานหลวงพ่อแก้ว ไปบนศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ถ้าเจ้าพ่อ
แกพูดได้ แกคงบอกว่า “เฮ้ย..เจ้าหนู! หนูชี้เกียจเรียนจะมาบน
กับฉัน มันจะได้เมื่อไหร่”

ถ้าไปบนกับหลวงพ่อแก้ว ท่านก็คงว่าเอาอีกเหมือนกัน
“ฮิ! หนูชี้เกียจนี้ แล้วจะมาติดสินบนฉันให้กินข้าวเหนียว ไข่เบ็ด
ฉันช่วยไม่ได้หรอก หนูต้องช่วยตัวเอง” แต่ว่าหลวงพ่อบ้าน
ไม่พูด ท่านนั่งเฉยๆ เราจึงเอาข้าวเหนียว ไข่เบ็ด ไปให้ท่านกิน
อยู่ตลอดเวลา

หลวงพ่อบ้านนั้น คนชอบไปเซ่นด้วยข้าวเหนียวกับไข่
เบ็ด ถามว่าทำไมเลือกมาเซ่นนี้โยม “อ้อ! ท่านเคยอยู่เวียงจันทน์
ท่านคงชอบข้าวเหนียว” ความจริงพระแก้วไม่ได้สร้างที่
เวียงจันทน์หรอก เขาว่าสร้างที่เมืองลังกา ควรจะแกงกั่วให้ท่าน
กินดีกว่าเพราะเคยอยู่เมืองลังกา เวียงจันทน์เพิ่งมาอยู่ที่หลัง เรา
เอาข้าวเหนียวกับไข่ต้มไปถวายพระแก้วอย่างนั้นไม่ถูกต้อง เป็น
การเรียกว่าค่อนข้างนอกทางไปหน่อย จะเรียกว่างมงาย พี่น้อง
ก็จะเจ็บช้ำน้ำใจกันเกินไป เรียกว่านอกทางไปหน่อย เราอย่าไป
ทำเช่นนั้น เรื่องมันเป็นอย่างนี้

ขอให้จำหลักไว้ในใจว่า สุข ทุกข์ เสื่อม เจริญ ทั้งหมด
อยู่ที่เรา สิ่งอื่นไม่ช่วยเรา เวลาเกิดปัญหาชีวิตต้องมองที่ตัวเอง
อย่ามองที่อื่น นี่เป็นหลักสำคัญของคำสอนในพระพุทธศาสนา

[พระอภัยมณี]

เกี่ยวกับพระเครื่อง อยากรจะพูดอีกเล็กน้อย เดี่ยวนี้เด็กหนุ่มเด็กน้อยชอบมีพระเครื่อง ข้าพเจ้าพบสุภาพบุรุษในรถไฟบ่อยๆ ส่วนมากมีพระเครื่องห้อยคอพวงโตๆ แล้วพอใครพูดถึงเรื่องศาสนา ก็ต้องเอาพระออกมาอวด “ของผมนี่พระร่วงเก่าแท้ พระพิฆิตร์เก่าแท้ นางพญาองค์นี้เก่าแท้” แต่ขณะที่พูดว่าเก่าเท่านั้น กลิ่นเหล้าฟุ้งทีเดียว พูดกันไม่ค่อยรู้เรื่อง ตอนเย็นกินเหล้า ตื่นเช้ายังไม่ทันกินอาหารเช้า ก็กินเหล้าเข้าไปก่อนอีก แต่มีพระห้อยคออยู่เหมือนกัน บอกว่าฉันถือพุทธศาสนา ไม่รู้ว่าถือตรงไหน ถือตรงมีพระห้อยคอเท่านั้นเอง นี่คือการเข้าใจผิด จึงอยากรจะทำความเข้าใจสักหน่อย เพราะชาวพุทธไทยยังหลงผิดในเรื่องนี้อยู่มาก

พระเครื่องเมืองอื่นไม่มี ในประเทศพม่าไม่มีพระเครื่อง เมืองอินเดียลังกาก็ไม่มีพระเครื่อง แต่เมืองไทยมีพระเครื่อง **ทำไมจึงได้มีพระเครื่องในเมืองไทย?** ดังที่กล่าวมาแล้วว่า สมัยก่อนนี้เขาทำพระแจกคนเพื่อให้ไว้ไปนมนัสการ จะได้นึกถึงพระคนสมัยก่อนนี้เขาทำอะไรเพื่อเตือนคนทั้งนั้น ให้เราสังเกตถ้าออกไปบ้านนอก เขาสร้างเจดีย์บนยอดเขาสูงๆ เพื่อให้คนเห็นได้แต่ไกล ทำไรไถนาเห็นเจดีย์ กลางค้ำกลางคิ่นเดินไปไหนก็ได้เจดีย์ พอเห็นเจดีย์จะได้นึกถึงพระพุทธเจ้า นึกถึงพระธรรม พระสงฆ์ เดินทางไปกระทำชั่ว พอนึกถึงพระจะได้หยุดเสีย เขามุ่งอย่างนั้น พระพุทธรูปนี้ก็เหมือนกัน ทำไว้เพื่อเป็นเครื่องเตือนใจ ให้คนได้นึกถึงความดีของพระพุทธเจ้า แล้วเอาความดีของพระพุทธเจ้ามาใส่ไว้ในใจ การมีพระประจำตัวข้าพเจ้าไม่ขัดคอใคร จะมีพระห้อยคอก็ขอให้มึนเถอะ อยากรให้มีทั่วกันทุกคนแหละ

แต่ที่ว่าถ้ามีแล้วเราอย่าเข้าใจผิด พ่อแม่เอาพระห้อยคอเด็กแล้ว
อย่าบอกว่า “หนูมีพระแล้วไม่ต้องกลัว ครูเขี่ยไม่เจ็บ” เด็กบาง
คนมาหาข้าพเจ้าบอกว่า “หลวงพ่อกับ ขอพระสักองค์เถอะ”
“หนูขอเอาไปทำอะไร”.. “ครูตีผมเจ็บทุกที ผมอยากจะได้พระสัก
องค์ที่ครูตีไม่เจ็บ” ข้าพเจ้าบอกว่า “หนู! มานั่งฟังฉันพูดสัก
หน่อย ถ้าหนูอยากจะได้พระที่ครูตีไม่เจ็บแล้ว ฉันจะให้ ทำไม
ครูถึงตีหนูละ”.. “ผมชน ผมทำผิดอย่างโน้นอย่างนี้”.. “อ้อ! หนู
จะเอาพระไหมละ”.. “เอา”.. “ตั้งแต่นี้ไปนะหนู หนูต้องมีพระใน
ใจ หนูอย่าชนชิว อย่าตีชิว อย่าชกคำสั่งของครู ครูสั่งให้ทำอะไร
ทำอย่างนั้น แล้วครูจะไม่ตีหนูต่อไป นี่แหละคือพระของหนูละ
หนูเอาพระไว้ในใจตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป” พูดให้เขาฟัง

วันหลังพบเขาอีก ข้าพเจ้าถามว่า “ครูตีอีกหรือเปล่า”
“ตั้งแต่ได้พระหลวงพ่อกับแล้วค่อยยังชั่วหน่อย ครูไม่คอยตีแล้ว
เพราะว่าผมไม่ชกชนแล้ว” แต่ว่าให้เขามีพระห้อยไปด้วย แล้ว
พูดสอนไปด้วย เช่น เราเอาพระห้อยคอเด็กแล้วบอกว่า “หนูมี
พระห้อยคอแล้วนะ คนที่พระอยู่กะตัวนี้ต้องเป็นคนดี ต้องตื่น
แต่เช้า ต้องขยันเรียน ต้องเชื่อพ่อเชื่อแม่ ต้องรักษาความ
สะอาด ต้องซื่อตรง” ต้องบอกเขาอย่างนั้น ให้เขาเชื่อว่าถ้ามี
พระอยู่แล้วต้องเป็นคนดี เด็กก็จะได้รับความเห็นถูกใสใจไว้ตั้ง
แต่ตัวน้อยๆ โตขึ้นเขาก็จะเป็นผู้มีพระที่ถูกต้อง ไม่ใช่อย่างเช่น
เด็กมาขอ ก็ “เอาไป” ให้โดยเด็กไม่รู้อะไร เอาไปแขวนคออวด
เพื่อน เอาไปชกต่อยกัน ในรถไฟแม้คนหนุ่มๆ ล้วงพระมาอวด
บางทีชกต่อยกันก่อนอวด เพราะเมาเสียก่อนแล้ว เรื่องมันถึง
ยุ่งยากอย่างนี้ เราควรเข้าใจกันเสียใหม่

ความจริงพระพุทธรูปนี่นะไม่ต้องปลุก ไม่ต้องทำพิธี

พุทธาภิเษก เพราะจุดมุ่งหมายมีเพื่อเตือนใจเท่านั้น ทำเป็นรูปพระก็ใช้ได้ ไม่ต้องเอาอาจารย์มาปลุกเสกกันให้มันยุ่งยากลำบากหรอก เมืองไทยเราเสกกันบ่อย ยิ่งเสกกันไปโจรก็ยิ่งเต็มเมืองอยู่นั้นแหละ เพราะอะไร? เพราะไม่เสกให้คนมีพระในใจ แต่ไปเสกพระเครื่อง แล้วจะได้ประโยชน์อย่างไร ขอให้พี่น้องคิดดูเถอะเราอย่าทำอย่างนั้นเลย ไม่ต้องเสกก็ได้

บางคนบอกว่า ถ้ายังไม่เบิกพระเนตร ยังไม่เป็นพระพระเนตรของพระพุทธรูปไม่ต้องเบิกของท่านหรอก เบิกตาเรานี้ให้มันกว้างๆ สักหน่อย ให้มองเห็นความจริงว่าอะไรถูกอะไรผิด อะไรดีอะไรชั่ว อะไรควรอะไรไม่ควร ตาเรานี้แหละควรเบิกกว้างๆ ตาพระเบิกเท่าไรก็เท่านั้นแหละ แต่ว่าตาคนถ้าเบิกแล้วมันสว่าง เบิกตาเนื้อแล้วเบิกตาใจ รับเชื่อแต่สิ่งที่มีเหตุมีผลที่ควรจะรู้ควรจะเข้าใจตามความเป็นจริง

พวกเราบางทีมีพระองค์หนึ่งแล้วอยากได้อีก เลยต้องหาซื้อใหม่เพราะหลงเชื่อคนอื่นที่บอกว่าองค์นั้นเก่งนัก ความจริงเก่งเท่ากัน ในรถไฟพบบ่อยๆ บางคนเห็นข้าพเจ้าห่มผ้าสีหม่นๆ ก็นึกว่าเป็นพระหลวงพ่อละ มาถึงก็ว่า “หลวงพ่อดูพระเป็นใหม่” ข้าพเจ้าตอบว่า “ดูได้” เขาก็เอาให้ดู “องค์นี้ดีไหมครับ” .. “ดี” “องค์นี้ล่ะ” .. “ดี” .. “ฮิ! ดีทุกองค์ องค์อื่นไม่ว่าอย่างนี้ ว่าองค์นี้ต้องดีนี้ไม่ดี” .. “นั่นเป็นภิกษุที่ไม่มีพระในใจจึงว่าอย่างนั้น องค์ที่พระอยู่ในใจแล้วจะว่าดีหมด เมื่อเห็นอะไรก็เป็นพระหมด เพราะใจมีพระอยู่ ถ้าหากว่ามีผีอยู่ในใจ เห็นอะไรก็เป็นผีหมดนั้นแหละ ความจริงเป็นอย่างนี้” เพราะฉะนั้น พระพุทธรูปทุกองค์ดีทั้งนั้น มีคนเคยบ่นเรื่องพระบูชาว่า บางองค์เอามาไว้ในบ้านแล้วชักยุง ความจริงไม่ได้ยุงเพราะพระหรอก ยุงเพราะ

เจ้าของบ้าน พระท่านนั่งเฉยๆ ไม่ได้ยุ่งเลยเชียว ญาติโยมพอยุ่งเข้าก็ไปถามหมอคนที่นั่งหลับตา ดู “อ้อ! พระองค์นั้นของคุณไม่ดี” มีหรือพระพุทธไม่ดีนะ ขอให้เราคิดดูเถอะ

พระพุทธองค์ทั้งนั้น และไม่มีเสีย ถ้าพระสงฆ์เรานี่ซี เสียบ้างดีบ้าง แต่พระพุทธรูปแล้วดีทั้งนั้น เพราะทำเป็นรูปพระ แล้วก็ใช้ได้ สุโขทัย เชียงแสน ลพบุรี ทวาราวดี ศรีวิชัย ดีเท่ากันแหละ ดีในฐานะเป็นรูปเปรียบของพระพุทธเจ้า เป็นวัตถุเตือนใจให้เราได้มองเห็นพระและนึกถึงพระ ข้าพเจ้าจึงถือว่าดีทุกองค์ โยมได้พระไปแล้วเอาไปไว้ที่บ้าน เวลาป่วยอย่าไปโทษพระเลย แต่โทษว่า เออ! บ้านเรานี้ลมมันไม่โกรก ได้ถุนบ้านมีน้ำเน่าหมักหมม ยุงมันกัดกลางคืน กินอาหารเสียเข้าไปท้องจิ้งจิ้งจก ร่วง ฯลฯ ตรวจดูที่เรา อย่าไปดูกันที่พระ นี่เราไปโทษหาว่าพระพุทธรูปไม่ดี บางคนบอกว่า เอาไปไว้วัดเสียหลายองค์แล้ว ถ้าไม่ดีแล้วเอาไปไว้วัด ภิกษุไม่ยุ่งกันไปอีกหรือ นี่เรียกว่าเห็นนอกทาง ไม่ใช่ถูกทาง แต่นอกลู่ นอกทางไป ขอให้เราเข้าใจกันเสียใหม่ ว่า พระพุทธรูปองค์ไหนจะหล່อเวลาไหน จะสร้างวันไหน ย่อมดีทั้งนั้น ที่ไม่ดีนะไม่ใช่เรื่องพระพุทธเจ้า แต่เป็นเรื่องของไสยศาสตร์ เป็นเรื่องเดาของหมอนอกลู่ นอกทาง พระพุทธรูปแล้วดีทั้งนั้นเพราะพระพุทธรูปเป็นวัตถุมีไว้เตือนใจ

เวลาเราเข้าไปไหว้พระ อย่าไปขอสลากกินรวบจากพระ ไม่ใช่ขอหวยขอเบอร์จากท่าน บางคนว่า “แหม..หลวงพ่อกองค์นี้ฉันมันักหนาเชียว” แล้วถูกใหม่ล่ะที่ขอได้มา ผิดทั้งนั้น ไม่เคยถูก พวกเล่นสลากกินรวบนั้นจับหายกันไปตามๆ กันทีเดียว

ข้าพเจ้าเคยไปเที่ยวเทศน์ต่างจังหวัดมีคนฟังมากๆ ลองถามดู “พี่น้องที่มาฟังธรรมปาฐกถานี้ ใครบ้างที่ไม่เคยเล่นสลาก

กินรวบตั้งแต่เขาเล่นกันมา ยกมือหน่อย” บางแห่งมีคนสองพันห้าร้อยคน ยกสองคน บางแห่งคนเจ็ดแปดร้อยไม่ยกสักคนเลยที่ตะพานหินไม่มียกสักคน คนแก่งข้างหน้าก็ไม่ยก ถามว่า “ทำไมไม่ยก” ..“อ้อ! ฉันซื้อกับเขาเหมือนกัน” ถามว่า “คุณโยมจะซื้อเอาไปไหน” ..“ถูกสักที่จะได้ทอดกฐิน” ข้าพเจ้าบอกว่า “ไม่ต้องดีกว่าโยม ทอดกฐินด้วยสลากกินรวบนี้ไม่ได้ บ้านเมืองมันจะเดือดร้อน โยมไม่ต้องทอดกฐินหรอก สละความโลภความตระหนี่ออกจากใจดีกว่า ทอดกฐินให้มันออกไปดีกว่า”

คนเราเป็นอย่างนี้ ที่ไปหาพระก็มักจะไปขอหวยขอเบอร์ ที่เกิดเรื่องภิกษุฆ่าหญิงตายที่วัดราชสิงขรในพระนคร ก็เกิดจากบอกรวยบอกรเบอร์เหมือนกันแหละ เขาไม่ใช่ลูกศิษย์พระพุทธรเจ้าหรือ ข้าพเจ้าเคยไปเทศน์ตามบ้านนอก ก็เคยพูดแรงๆ เหมือนกัน บอกว่า “พี่น้องทั้งหลาย! ลูกศิษย์ของพระพุทธรเจ้าไม่มีหน้าที่บอกตัวเลข พระพุทธรเจ้าไม่ได้สอนลูกศิษย์ของพระองค์ ให้ดูว่าหวยมันจะออกเลขอะไร พระพุทธรเจ้าสอนลูกศิษย์ของพระองค์ให้เรียนรู้ว่าทุกข์คืออะไร เหตุที่เกิดทุกข์คืออะไร ความดับทุกข์คืออะไร และข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์คืออะไร ถ้าพี่น้องจะเคี้ยวเข็ญให้หลวงพ่อบอกว่ามันจะออกเลขอะไร ก็เหมือนกับรีดเลือดจากปู ถ้าหากว่าภิกษุใดบอกโดยทางตรงก็ตามโดยอ้อมก็ตาม นั่นไม่ใช่ลูกศิษย์ของพระพุทธรเจ้า แต่เป็นลูกศิษย์ของผีร้ายปลอมตัวมาในรูปของพระ ไม่ได้มาบวชช่วยชาติบ้านเมืองไทย แต่จะมาทำให้ชาติไทยเมืองไทยย่อยยับออกไปอีก ให้พี่น้องรู้ตัวไว้เสียที” ข้าพเจ้าพูดให้เขาเข้าใจอย่างนี้ พระที่หากินทางบอกรวยเบอร์คงนึกในใจว่า “ยิ่งท่านปัญญาหนักทะเลี้ยทีเถอะ” แต่ไม่เป็นไร เพราะ

ข้าพเจ้าเชื่อมั่นว่า ข้าพเจ้าทำความดีให้พระพุทธศาสนาและประชาชน ทำเรื่อยไปคงจะไม่มีอะไรยุ่งยากเดือดร้อน

คนเราเข้าใจผิดตรงที่นึกว่าพระเจ้าจะช่วย ข้าพเจ้าเคยให้หลักเกณฑ์ไว้เป็นค่าง่ายๆ ว่า “พระเจ้ารักษาเรา เมื่อเรารักษาพระ ถ้าเรารักษาพระ พระจะรักษาเรา ถ้าเราไม่รักษาพระ พระก็ไม่รักษาเรา” สำหรับพี่น้องที่มีพระห้อยคอ ถ้าพี่น้องรักษาพระ พระก็รักษาท่าน รักษาอย่างไร ?

[เรายังรักษาพระ - พระรักษาเรา]

สมมุติว่าเราออกจากที่ทำงาน เดินไปพบเพื่อน แล้วชวนเราไปกินเหล้า เรามีพระห้อยคอ เรานึกถึงพระที่ห้อยคอแล้วก็ถามตัวเองว่า เวลานี้เพื่อนชวนไปกินเหล้า เราควรไปกับเพื่อนหรือไม่ ถ้าหากว่าเราไปกับเพื่อน เราไม่รักษาพระ เมื่อเราไม่รักษาพระ เราก็เมาเอนะซี พอเมาก็ทำผิดอย่างโน้นอย่างนี้ เกิดความทุกข์ความเดือดร้อน นี้เพราะเราไม่รักษาพระไว้ในใจ แต่ถ้าเพื่อนชวนเราไปกินเหล้า เราบอกกับเพื่อนว่า “เพื่อนเอ๋ย! เรามันเลิกแล้ว เพราะเรามีพระอยู่กับตัว เราต้องรักษาพระ” เมื่อรักษาพระไว้ในใจก็เกิดความละอายต่อบาป เกิดความเกรงกลัวต่อบาป ไม่ยอมไปกินเหล้ากับเพื่อน เราก็พ้นภัยอันตราย

หลักมั่นมืออยู่อย่างนี้ พระองค์ได้ก็ช่วยเราไม่ได้ ถ้าเราไม่ช่วยตัวเอง พระที่เราแขวนคอนี้เป็นวัตถุสำหรับเตือนใจให้เราทำความดี ไม่กระทำความชั่วเท่านั้น

ญาติโยมผู้หญิงที่มีพระห้อยคอก็ก็นั่นกัน พอวันอาทิตย์เพื่อนมาเรียกให้ไปล้อมวงนับญาตินับมิตรกัน เราก็นึกถึงหลวงพ่อก็อยู่อยู่กับตัว ไปเล่นไพ่ที่หลวงพ่อก็ดำเนินไหม? อ้อ! หลวงพ่อก็ดำเนิน

ว่า ไม่ได้..การพนันมีโทษหลายสถาน เช่น ชนะก่อนเวร แพ้ เสียตายทรัพย์สิน ทรัพย์สินที่มีก็เสียหายไป ไม่มีใครเชื่อถ้อยฟังคำ ยุ่งยากหลายเรื่อง เราไม่ไปละ รักษาพระไว้ในใจดีกว่า เราก็บอกเพื่อนว่า “ไม่เอาแล้วเลิกที่ ฉันมีหลวงพ่อยู่กับตัว” เพื่อนคนนั้นเขาก็ไปหาบ้านอื่นที่ไม่มีพระต่อไป เราก็จะไม่ยุ่งยากเดือดร้อนกับใครๆ อย่างนี้แหละเรียกว่ารักษาพระ ถ้าพี่น้องช่วยกัน รักษาพระไว้ในใจอย่างนี้ พระก็จะรักษาพี่น้อง

พระที่แท้นั้นคืออะไร? ตามความจริงก็คือธรรมะที่เรานำมาปฏิบัตินั่นเอง **ธรรมะคำสอนของพระพุทธเจ้าเป็นองค์พระที่แท้ที่เรานำมาใช้ในชีวิตของเรา** ทำได้ทุกวันทุกเวลาไม่จำกัดสถานที่ ถ้าพี่น้องเอาธรรมะของพระพุทธเจ้ามาใส่ใจ รักษาใจของท่านไว้ด้วยธรรมะ ท่านก็มีพระอยู่ในใจแล้ว แม้จะไม่มีพระห้อยคอท่านก็มีพระอยู่ในใจ พระในใจนั้นคือพระแท้ และช่วยท่านได้อย่างแท้จริง ธรรมะที่ประเสริฐนั้นแหละคือองค์พระพุทธเจ้าที่แท้ จึงอยากจะขอให้ท่านทั้งหลายที่ได้มาประชุมกันในวันนี้ เชื่ออย่างนี้ด้วย เอาไปคิดก่อนแล้วจึงเชื่อ ท่านก็จะมีความสุขทางใจขึ้นมาก

ส่วนท่านที่เป็นนักบวช ยังอยู่ในวัยของการศึกษาเล่าเรียน ก็ขอให้เรียนให้ดี เรียนให้จริง เรียนให้เข้าใจ แล้ววันหนึ่งขอให้ช่วยกันลุกขึ้นประกาศความจริงของพระพุทธเจ้า เพื่อทำให้ผู้ไม่รู้ให้ได้รู้ได้เข้าใจ ทำคนที่หลงให้หายมงงาย แล้วจะได้เดินถูกตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า พุทธอย่างนี้บางคนอาจจะว่า ท่านปัญญาอันนั้นจะทำลายพระพุทธศาสนาเสียแล้ว ข้าพเจ้าไม่มีน้ำใจที่จะทำลายพระพุทธศาสนาเลย ข้าพเจ้ารักคำสอนของพระพุทธเจ้าเหลือเกิน การที่ข้าพเจ้าเที่ยวเดินเทศน์

สอนคนมา ทุกปีทุกวันนี้ก็เพราะความรักต่อคำสอนของพระ
พุทธเจ้า เพราะความรักความปรานีต่อพี่น้องพุทธบริษัททั่วไป
จึงได้ทำงานอย่างนี้ สิ่งดีที่ข้าพเจ้าพูดออกไปนั้น เป็นการพูด
ตามความรู้สึกนึกคิดของข้าพเจ้า ซึ่งอาศัยธรรมะของพระ
พุทธเจ้าเป็นมูลฐาน ไม่ได้มุ่งทำลายใคร ถ้าหากว่าข้าพเจ้าจะ
เป็นผู้ทำลาย ก็คือทำลายความเชื่อเหลวไหลอันมีอยู่ในจิตใจ
ของคนเท่านั้น ข้าพเจ้ามุ่งอย่างนี้

ข้าพเจ้าขอทำความเข้าใจไว้กับพี่น้องที่เข้าใจผิด ที่ไม่รู้
ไม่เข้าใจความจริงของพระพุทธศาสนา เพราะเกิดมาก็เห็นแต่
การปลุกการเสก การลงเลขลงยันต์ การสะเดาะเคราะห์ เลยนึก
ว่านั่นแหละเป็นตัวพุทธศาสนาแล้ว ความจริงสิ่งนั้นไม่ใช่ เป็น
แต่เพียงพิธีการนอกทางของพระพุทธเจ้าเท่านั้น ในทางพระ
พุทธศาสนาไม่มีพิธีอะไร นอกจากพิธีการแสดงตนเป็นลูกศิษย์
ของพระพุทธเจ้า พิธีการปฏิบัติตนในศีล สมาธิ ปัญญา อัน
เป็นแนวธรรมะที่พระพุทธเจ้าสอนไว้ แล้วเราก็ได้รับผลทางใจ
คือพ้นจากความทุกข์ความเดือดร้อนได้อย่างแท้จริง จึงขอฝาก
หลักเหล่านี้ไว้กับพี่น้องทั้งหลาย ให้ช่วยกันนำไปคิดนึกตรึกตรอง
ด้วยตัวของท่านเอง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง

[โคตมิสูตร]

ในฐานะที่เราเป็นพุทธบริษัท เราจะรู้ได้อย่างไรว่าอะไร
เป็นธรรมะของพระพุทธเจ้า อะไรไม่ใช่ เรื่องนี้พระพุทธเจ้า
ท่านก็หวั่นวิตกอยู่ พระองค์จึงได้วางหลักไว้ให้เราตัดสินใจ เรียกว่า
โคตมิสูตร เป็นหลักซึ่งเราควรจะนำมาใช้ที่สุดในสมัยนี้ ว่า
อะไรเป็นของแท้ อะไรเป็นของปลอม

หลักที่พระพุทธเจ้าวางไว้มี ๘ ข้อ คือ

๑. ธรรมเหล่าใดเป็นไปเพื่อความกำหนดข้อยอมใจ
๒. เป็นไปเพื่อความประกอบด้วยทุกข์
๓. เป็นไปเพื่อสะสมกองกิเลส
๔. เป็นไปเพื่อความอยากใหญ่
๕. เป็นไปเพื่อความไม่สันโดษ
๖. เป็นไปเพื่อความคลุกคลีกันเป็นหมู่เป็นคณะ
๗. เป็นไปเพื่อความเกียจคร้าน
๘. เป็นไปเพื่อความเลี้ยงยาก

นั่นไม่ใช่ธรรม นั่นไม่ใช่วินัย นั่นไม่ใช่คำสอนของพระพุทธเจ้า

แต่ถ้าหากว่า ข้อปฏิบัติ หรือการกระทำ หรือคำสอนเหล่าใดเป็นไปเพื่อความคลายกำหนดข้อยอมใจ เป็นไปเพื่อความคลายความทุกข์ เป็นไปเพื่อไม่สะสมกองกิเลส เป็นไปเพื่อความไม่อยากใหญ่ เป็นไปเพื่อความสันโดษ เป็นไปเพื่อความไม่คลุกคลีกันเป็นหมู่เป็นคณะ เป็นไปเพื่อความขยันหมั่นเพียร เป็นคนเลี้ยงง่าย นั่นเป็นธรรมะ นั่นเป็นวินัยของพระพุทธเจ้า

หลักนี้ควรจดจำที่เดียว จำไว้ในใจ แล้วก็ดูการกระทำ การพูด การปฏิบัติ ของคนทั้งหลาย และหนังสือที่เราอ่าน ว่า สิ่งนั้นเป็นธรรมเป็นวินัยหรือไม่ เอาแว่นแปดอันนี้ใส่ตาเข้าแล้วก็ส่องดู เราก็จะเห็นได้ว่า อันนั้นใช่ อันนั้นไม่ใช่ เพราะสมัยนี้อาจารย์มีมาก แล้วอาจารย์ส่วนมากก็มักจะชักนำลูกศิษย์ไปตามทางของตนเพื่อผลประโยชน์ ถ้าเราไม่มีแว่นกระจกไว้ส่องดูให้ดีๆ แล้ว ความเข้าใจผิดก็อาจจะเกิดขึ้นแก่พุทธบริษัททั้งหลายได้ง่ายเหลือเกิน จึงอยากจะขอฝากแนวความคิดเช่นนี้ไว้ด้วย

[**หลักการของอุบาสก-อุบาสิกา**]

อีกประการหนึ่ง ในฐานะที่เราเป็นอุบาสกอุบาสิกา ควรจะประกอบตนด้วยอะไรบ้าง? อุบาสกอุบาสิกา แปลว่าผู้เข้าป็นิ่งใกล้พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นิ่งใกล้ด้วยกาย วาจา ใจ คือกายประพฤติตามคำสอนของพระพุทธเจ้า วาจาก็ดำเนินตามคำสอนของพระพุทธเจ้า ใจก็เดินตามคำสอนของพระพุทธเจ้านี้เรียกว่าใกล้ ถ้าหากว่ากาย วาจา ใจ อยู่ห่างพระ ยังไม่ใกล้ ยังไม่ได้ชื่อว่าเป็นอุบาสกอุบาสิกา **อุบาสกอุบาสิกา ควรประกอบด้วยหลักธรรม ๕ ประการ คือ**

๑. **มีความเชื่อถูกต้องทางตามแนวของพระพุทธศาสนา**

๒. **รักษาศีล** อย่างน้อยก็เบญจศีล

๓. **ไม่ถือมงคลตื่นข่าว** เช่น ไม่เชื่อถือฤกษ์ยามดี พระภูมิเจ้าที่ ผีสางนางไม้ พิธีรีตองหรือไสยศาสตร์ ชาวพุทธจะต้องเชื่อกรรมอย่างเดียว คือเชื่อการกระทำ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว สุข-ทุกข์ เสื่อม-เจริญ กำไร-ขาดทุน ทั้งหมดอยู่ที่ตัวเราผู้ทำ ไม่ใช่อยู่ที่ผู้อื่น แม้ผู้อื่นจะมีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้อง มูลฐานสำคัญนั้นก็อยู่ที่ตัวเรา โดยเราไปดึงเขาเข้ามา ไปเรียกเขาเข้ามาทำเรื่อง ให้เรายุ่งยากเดือดร้อน เรื่องสำคัญอยู่ที่ตัวเราทั้งนั้น พระพุทธเจ้าสอนให้เชื่ออย่างนี้

๔. **ไม่แสวงหาบุญ** นอกคำสอนของพระพุทธศาสนา

๕. **บำเพ็ญบุญตามแบบฉบับในพุทธศาสนา** คือไม่ทำบุญตามแบบของศาสนาอื่น เช่น บูชาลัยู เอาเบ็ดเอาไก่หัวหมู บายศรีไปเช่นพระพุทธรูปเหมือนกับเช่นผี อย่างนี้ไม่ใช่เรื่องบุญในทางพระพุทธศาสนา เพราะบุญที่แท้ของพระพุทธเจ้านั้นอยู่ที่การละความชั่ว การประพฤติความดี การทำใจให้สะอาด สงบ

ขอให้พวกเราช่วยกันทำบุญตามแนวนี้ บุญอย่างอื่นทั้งหมดเป็นเพียงเครื่องล่อใจเท่านั้น อย่าเชื่อถือว่าเป็นบุญที่สำคัญ การเชื่อวัตถุเครื่องรางของขลัง การเชื่อพิธีรีตอง ก็อยู่ในประเภทเชื่อโชคเชื่อกลาง ไม่ใช่ของจริงของแท้ เราชาวพุทธไม่ควรเชื่อในเรื่องอย่างนั้น แต่เราเชื่อว่าจะทำอะไรก็ต้องระมัดระวัง ทำด้วยความรอบคอบ ประโยชน์คนได้ ประโยชน์คนอื่นก็ได้ ผู้รู้ทั้งหลายสรรเสริญว่าเป็นความถูกต้องเรียบร้อย อย่างนี้ไม่เสียหาย..ทำได้ แม้ในเวลาที่เขาว่าฤกษ์ไม่ดีก็ทำเถอะ ข้าพเจ้าเคยเดินทางในเวลาฤกษ์ไม่ดี แต่ก็ไม่เห็นยุ่งยากเดือดร้อน เดินทางสะดวกสบาย มีคนช่วยเหลือเกื้อกูล

แต่ใจผู้ร้ายมันต้องดูฤกษ์หน่อย เพราะใจมันไม่สบาย ใจมันขลาดมันกลัว ต้องหาวิธีการปลอบจิตใจอย่างโน้นอย่างนี้ เราชาวพุทธไม่ต้องเอาวัตถุภายนอกมาปลอบใจอย่างนั้น แต่เราจะเชื่อพระพุทธเจ้า เชื่อพระธรรม เชื่อพระสงฆ์ แล้วปฏิบัติตามแนวทางที่พระพุทธเจ้าวางไว้ ก็จะได้ไปถึงปลายทางสมความปรารถนา

[ขอให้ชาวพุทธเดินไปในทางที่ถูกต้อง]

ในสมัยนี้ ข้าพเจ้าอยากจะขอเตือนพี่น้องทั้งหลายให้ช่วยกันศึกษาเรื่องพระพุทธานุศาสน์ ความจริงคนไทยเรายังอ่านหนังสือกันน้อย หนังสือทางศาสนามีออกอยู่หลายฉบับ ลองไปดูสถิติคนอ่านแล้วยังไม่ชื่นใจ เพราะคนอ่านทั้งหมดนั้นมีไม่กี่คน คนไทยนับถือพุทธศาสนาไม่น้อยกว่า ๒๕ ล้านคน ทำไมชาวบ้านจึงยังอ่านหนังสือธรรมะกันน้อย เรื่องนี้เป็นความผิดของพวกเขาที่เป็นพระด้วย เพราะพระเราจูงคนให้อ่านหนังสือกันน้อย

ตามวัดวาอารามต่างๆ ไป ไม่ค่อยมีหนังสือให้คนอ่าน แต่มีหนังสือใส่ตู้ไว้หนึ่งกราบหนึ่งไหว ข้าพเจ้าไปเที่ยวเทศน์ตามบ้านนอก บางวัดมีพระไตรปิฎกโบราณ ๓ ตู แล้วก็ซื้อมา ๓ ปีแล้ว ยังไม่ได้เปิดอ่านสักตัวหนึ่งเลย ข้าพเจ้าไปถึงก็พูดยกย่องว่า “แห่ม! วัดนี้สมบูรณ์จริง มีพระไตรปิฎกถึง ๓ ตู” ท่านสมภารตกหลุมลงไปเลย “โอ! ชาวบ้านแถวนี้ศรัทธาแก่กล้า” ข้าพเจ้าถามว่า “ซื้อมาเมื่อไรครับ”.. “๓ ปีแล้ว ยังห่อกระดาษเขียวๆ อยู่เลย ยังไม่ได้อ่านเลย”

หนังสือธรรมะไม่ใช่มีใส่ตู้ไว้กราบไว้ไหว หนังสือธรรมะเป็นของที่ต้องเปิดอ่าน อ่านให้รู้ให้เข้าใจ อ่านค้นคว้าศึกษา เพื่อจะได้ปฏิบัติถูกปฏิบัติชอบ แล้วจะได้สอนชาวบ้านให้ปฏิบัติถูกปฏิบัติชอบ เวลาคนมาวัดในวันพระ ควรเอาหนังสือไปให้เขาอ่านบ้าง เลือกหนังสือที่ควรอ่าน อย่าให้หนังสือประเภทเหลวไหลไม่เป็นไปเพื่อความรู้ความสว่างแก่เขา เราช่วยกันให้ชาวพุทธมีปัญญา มีหุดาสว่าง ให้ดำรงตนอยู่ในสัมมาทิฏฐิ นั้นแหละเป็นมหากุศล เพราะเดี๋ยวนี้เมืองไทยเราเป็นชาวพุทธกันเพียงแต่ชื่อ ชาวพุทธที่ปฏิบัติแท้จริงนั้นยังมีอยู่น้อย

พูดอย่างนี้ไม่ใช่เป็นการดูหมิ่นอะไร ข้าพเจ้ากลัวพูดด้วยความประสงค์ดี เพราะข้าพเจ้าทำงานก็เพื่อสร้างเสริมจิตใจคนทำงานเพื่อความก้าวหน้าของพระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าไม่ได้หวังอะไรจากการพูดกับพี่น้อง แต่ข้าพเจ้าหวังอยู่ประการเดียวว่า ขอให้พี่น้องได้ความรู้ได้ความเข้าใจ ให้พี่น้องได้เดินทางถูกทางชอบ ขอให้พี่น้องหลุดพ้นจากความทุกข์และได้รับความสุข ด้วยการปฏิบัติตามธรรมะของพระพุทธเจ้า นี่เป็นความประสงค์อันใหญ่ของข้าพเจ้า

ขอให้พี่น้องเดินร่วมกับข้าพเจ้าในทางของพระพุทธเจ้า
ขอให้ทุกคนเดินด้วยใจของท่าน ตามแนวทางที่พระพุทธเจ้าชี้
ให้เดิน เมื่อเราทุกคนต่างช่วยกันเดิน พระช่วยกันเดิน ชาวบ้าน
ช่วยกันเดิน เราก็เชื่อว่าเป็นผู้บูชาพระพุทธเจ้าด้วยการปฏิบัติ

การบูชาด้วยสิ่งอื่นสักเท่าใดก็ยังไม่ประเสริฐ บูชาด้วยการ
ทำจริงในสิ่งที่เราได้รู้ได้เข้าใจแล้วนั้นแหละ เป็นการบูชาอัน
ประเสริฐยิ่ง เป็นการบูชาที่ทำให้ดวงประทีปคือธรรมะของพระ
พุทธเจ้าลุกโพลงๆ สว่างไสว ให้คนทั้งหลายได้เห็นความจริง
แล้วจะได้มุ่งเข้าสู่ความจริงนั้น เพื่อประโยชน์สุขแก่ตัวเราและ
แก่พลโลกทั่วกัน จึงขอเชิญชวนพี่น้องทั้งหลาย ให้ร่วมเดินทาง
กับข้าพเจ้าในแง่นี้

ในที่สุดแห่งการแสดงปาฐกถานี้ ข้าพเจ้าขออ้อาภคุณ
พระศรีรัตนตรัย คือพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ จงมาตั้ง
อยู่ในใจของพี่น้องทั้งหลาย ขอให้ท่านทั้งหลายจงเป็นผู้มีใจ
สะอาด มีใจสว่าง มีใจสงบ ด้วยการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบตามศีล
สมาธิ ปัญญา ซึ่งพระพุทธเจ้าได้แสดงไว้ ถ้ามีความประสงค์
จำนงหมายสิ่งใดๆ อันเป็นไปเพื่อความพ้นทุกข์แล้ว ขอให้สิ่ง
นั้นๆ จงสมความปรารถนา ด้วยการปฏิบัติชอบตามหลักคำสอน
ของพระพุทธเจ้าทุกเมื่อ เทอญ.

ปัญญาชีวิต ชีวิตมากุ เสฏฐ
ชีวิตที่เป็นอยู่ด้วยปัญญา ประเสริฐที่สุด

“.....พระพุทธเจ้าสอนให้เราเชื่อว่า สิ่งทั้งหลายที่เป็น
ความสุข-ความทุกข์ ความเสื่อม-ความเจริญ ความดี-
ความชั่ว อะไรทั้งหมดซึ่งเกิดขึ้นในชีวิตของเรานั้น ไม่
ได้เกี่ยวเนื่องด้วยดวงดาวในท้องฟ้าอากาศ ไม่ได้เกี่ยว
เนื่องด้วยฤกษ์งามยามดี ไม่ได้เกี่ยวเนื่องด้วยพระภูมิ
เจ้าที่ผีสงอะไรทั้งนั้น

สิ่งเหล่านั้นช่วยใครไม่ได้ แต่ว่าการกระทำของเรา
นั้นแหละช่วยเราได้ ทำให้เราเป็นอะไรก็ได้

คนเราจะดีเพราะเราทำดี จะชั่วเพราะเราทำชั่ว จะ
ได้เพราะรู้จักทำให้มันได้ จะเสียเพราะไปทำให้มันเสีย
แต่แล้วทำไมเราไม่เชื่ออย่างนี้.....”